

Beskatning af kunstnere

(udjævningsmuligheder for kunstneres skattepligtige indkomster).

Delbetænkning om forskellige udjævningsmuligheder for kunstneres skattepligtige indkomster.

Delbetænkningen er afgivet af udvalget, der undersøger kunstnernes skatte- og afgiftsmæssige stilling.

**Ministeriet for skatter og afgifter
Skattedepartementet
København april 1987
Betænkning nr. 1095**

ISBN 87-503-6671-8

Fi 03-26-bet.

Notex . Grafisk Service Center as . København

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Indledning	5
1. Udvalgets nedsættelse og kommissorium	5
2. Udvalgets sammensætning	7
3. Udvalgets hidtidige arbejde	8
Kapitel 2. Sammenfatning af udvalgets overvejelser og forslag	10
1. Udvalgets overvejelser	10
2. Udvalgets forslag	13
Kapitel 3. De gældende regler om beskatning af personer.....	14
1. Statsskatteloven	14
2. Skattereformen	14
Kapitel 4. De gældende regler om udjævning af den skattepligtige indkomst	17
1. Periodeafgrænsning og mulighederne for resultatudjævning efter de gældende regler	17
2. Udjævningsmulighederne for erhvervsdrivende	18
2.1. Særligt om skattemæssige afskrivninger	18
3. Lempelsesreglen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat	19
Kapitel 5. Udvalgets overvejelser vedrørende kunstneres adgang til indkomstudjævning	21
1. Kunstneres mulighed for at foretage skattemæssige afskrivninger	21
2. Kunstnernes anvendelse af varelagerreglerne	22
3. Udøvelse af kunstnerisk virksomhed i selskabsform. ...	23
4. Virksomhedsskatteloven	23
5. Lempelsesreglen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat	26
6. Forslaget om en ophavsmandskonto	26
7. Udvalgets forslag til en ny lov om en opsparingsordning for kunstnere	28
8. Udvalgets konklusioner	29

Kapitel 6. Udvalgets overvejelser omkring afgrænsningen af personkreds og indtægtsarter i forslagene om udjævning af den skattepligtige indkomst for kunstnere.	32
1. Afgrænsning af personkreds.	32
2. Afgrænsningen af indtægtsarter.	34
Kapitel 7. Udvalgets forslag til indkomstudjævning	36
1. Udvalgets forslag til en lovfæstet adgang til lempelse af ekstraordinært store engangsindtægter.	36
2. Udvalgets forslag om en ændret afgrænsning af personkredsen og indtægtsarterne i forslaget om en konto for ophavsmænd m.fl.	38
3. Udvalgets forslag til en opsparingsordning for kunstnere.	40
Kapitel 8. Beregningseksempler over forslagene til indkomstudjævning.	46
Bilagsfortegnelse.	
Bilag 1:	- L 158; forslag til lov om konto for ophavsmænd (lempelig skattemæssig behandling af kunstnere) \
	- Forelæggelsestale til L 158
	- Beretning
Bilag 2:	Lag om opphovsmannakonto

Kapitel 1.

Indledning.

1. Udvalgets nedsættelse og kommissorium.

I oktober måned 1983 nedsatte ministeren for skatter og afgifter efter regeringens beslutning et udvalg, der skal undersøge kunstneres skatte- og afgiftsmæssige stilling.

Udvalget har følgende kommissorium:

1. Det er et led i regeringens politik at skabe mulighed for, at kunstnere kan arbejde under sådanne vilkår, at vort kulturliv fortsat kan udvikle sig. En sådan udvikling må ikke blive hæmmet af skatte- og afgiftsregler, der lægger unødvendige hindringer i vejen herfor. Regeringen har derfor besluttet at nedsætte et udvalg, der skal have til opgave at undersøge, i hvilket omfang der findes sådanne skatte- og afgiftsregler, og i fornødent omfang at stille forslag om eventuelle tilpasninger og ændringer af disse regler.

2. De skatte- og afgiftsregler, der gælder for selvstændigt arbejdende kunstnere, svarer i vidt omfang til de regler, der gælder for erhvervsdrivende. De vilkår, erhvervslivet arbejder under, kan dog kun sjældent sammenlignes med de vilkår, kunstnere arbejder under. Udvalget bør derfor generelt undersøge, om de regler, der gælder for erhvervsdrivende, i alle tilfælde er tilpasset tilstrækkeligt til kunstneres særlige forhold, og bør især være opmærksom på, om en eventuel manglende tilpasning kan indebære en forringelse af kunstneres vilkår.

I denne forbindelse bør også reglerne for overdragelse af ophavsrettigheder m.v. i såvel levende live som ved dødsfald undersøges nærmere.

Udvalget bør i givet fald fremkomme med forslag om, hvordan reglerne kan ændres for at undgå en forringelse af kunstneres vilkår.

3. Det er normalt, at en kunstner arbejder i flere år på et kunstværk, for derefter at oppebære indtægten af dette arbejde i blot ét enkelt indkomstår. Kunstneren skal derfor også betale skat af hele indtægten i det indkomstår. På grund af den progressive beskatning udgør denne skattebyrde en uforholdsmæssig stor belastning i det enkelte år, når der tages hensyn **til**, at det reelt er flere års arbejde, der beskattes.

Allerede efter gældende regler er der mulighed for at lempe virkningerne af den progressive beskatning af store engangsindtægter. Denne lempelsesregel vil i mange tilfælde give kunstnerne tilstrækkelig beskyttelse mod en uforholdsmæssig stor beskatning.

I f.eks. Sverige findes der regler om, at kunstneres indtægter kan tages til beskatning over flere år. Ønsker om at indføre tilsvarende regler her i landet er blevet fremsat af bl.a. kunstneres organisationer. Udvalget bør specielt undersøge, hvorvidt de gældende regler om beskatning af ekstraordinært store engangsindtægter må anses for hensigtsmæssige. Udvalget bør overveje behovet for og hensigtsmæssigheden af at erstatte eller supplere de gældende regler om beskatning af engangsindtægter med regler om fordelingen af beskatningen over flere år.

4. De gældende regler om fradrag for driftsudgifter forudsætter i almindelighed, at der er tale om en indtægtsskabende aktivitet, som har medført, at udgiften er afholdt. Der findes dog også regler om, at visse udgifter, der er afholdt, før den indtægtsgivende aktivitet blev påbegyndt, kan fradrages, når virksomheden er kommet i gang.

Kunstnere afholder ofte udgifter til f.eks. studierejser, indkøb af litteratur og materialer m.v., både før og mens de erhverver indtægter ved f.eks. salg af deres kunstværker. Sådanne udgifter er ofte, men ikke altid, fradragsberettigede efter de almindelige regler.

Udvalget bør overveje, om de regler om fradrag for driftsudgifter, der gælder for erhvervsdrivende, i tilstrækkeligt omfang tilgodeser kunstneres muligheder for ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst at fradrage de udgifter, der er særlige for dem, og som er nødvendige for dem i deres virke. Udvalget bør i givet fald fremkomme med forslag om nødvendige og hensigtsmæssige tilpasninger af disse regler.

5. Fuldt skattepligtige personer i Danmark er skattepligtige af hele deres indkomst og formue, hvadenten den hidrører her fra landet eller fra udlandet. Dersom en given udenlandsk indkomst er undergivet beskatning i udlandet og samtidig skal beskattes fuldt ud her, foreligger der en dobbeltbeskatning.

Danmark har i vidt omfang indgået overenskomster med fremmede lande om undgåelse af dobbeltbeskatning.

Udvalget bør imidlertid undersøge, om de eksisterende metoder til undgåelse af dobbeltbeskatning under hensyn til kunstneres særlige forhold er tilstrækkelige. Såfremt dette ikke findes at være tilfældet, bør udvalget fremkomme med forslag om, hvordan reglerne kan ændres.

6. Udvalget bør overveje, om der er behov for ændring af den skattemæssige behandling af legater, hæderspriser, stipendier m.v. som tildeles kunstnere.

7. Et særligt problem foreligger med hensyn til kunstneres betaling af moms. Mens kunstværker i almindelighed er fritaget for moms, gælder dette f.eks. ikke for billedvævning.

Udvalget bør derfor undersøge, om de gældende regler om merværdiafgift kan forringe vilkårene for særlige grupper af kunstnere, og i fornødent omfang stille forslag til afhjælpning heraf.

8. Udvalget bør i fornødent omfang optage forhandling med interesserede organisationer og institutioner, der ikke er repræsenteret i udvalget, og være bemyndiget til at rådføre sig med særligt sagkyndige i den udstrækning, det anses for hensigtsmæssigt.

2. Udvalgets sammensætning.

Udvalget fik ved nedsættelsen følgende sammensætning:

Guldmed Helge Max Andersen, Danske Kunsthåndværkeres Landsammenslutning,
galleriejer Patricia Asbæk,
direktør Bent Fabricius-Bjerre,
fuldmægtig Helvinn Høst Jensen, Kulturministeriet,
Steen Krarup Jensen, Danske Billedkunstneres Fagforening,
professor, dr.jur. Mogens Koktvedgaard,
arkitekt Erik Korshagen,
forfatter Hans Jørgen Lembourn, Dansk Kunstnerråd,
fuldmægtig K.-H. Ludolph, Tolddepartementet,
kontorchef René Mikkelsen, Skattedepartementet,
forfatter Lars Henrik Olsen, Dansk Forfatterforening,
skuespiller, advokat Bendt Rothe (formand),
maler Ole Sporning, Billedkunstnernes Forbund.

Fuldmægtig i kulturministeriet Helvinn Høst Jensen og fuldmægtigene i skattedepartementet John Fuhrmann og Birgitte Tabbert blev udpeget som sekretærer for udvalget. Fuldmægtigene i skattedepartementets økonomiske-statistiske afdeling, Carsten Wiggers og Morten Pedersen, har udarbejdet beregningseksemplerne i kapitel 8.

Komponist Karl Aage Rasmussen indtrådte i udvalget den 12. juni 1984, idet direktør Bent Fabricius-Bjerre i foråret 1984 udtrådte af udvalget. Komponist Karl Aage Rasmussen udtrådte af udvalget i efteråret 1986 og i stedet indtrådte komponist Ivar Frounberg.

Efter fuldmægtig K.-H. Ludolphs udnævnelse til ministersekretær indtrådte fuldmægtig K. Aasberg Karlsen, der fra maj måned 1985 blev afløst af fuldmægtig Thor Karup. I januar måned 1987 blev fuldmægtig Thor Karup afløst af fuldmægtig Dorte Blou.

Kontorchef René Mikkelsen blev den 1. februar 1985 udnævnt til departementschef i tolddepartementet, hvorefter kontorchef Jens Drejer, skattedepartementet, indtrådte i udvalget i stedet. Efter Jens Drejers udnævnelse til afdelingschef den 1. juli 1986 indtrådte kontorchef Erik S.M. Hansen i udvalget.

Et underudvalg bestående af Bendt Rothe, Ole Sparring, Erik Korshagen, Hans Jørgen Lembourn og Helvinn Høst Jensen blev nedsat den 15. november 1984 med henblik på at behandle spørgsmålet om afgrænsningen af personkreds og indtægtsarter, der skal henføres under kunstnerbeskatningsudvalgets forslag om indkomstudjævning m.v. for kunstnere. Helvinn Høst Jensen fungerede endvidere som sekretær for underudvalget.

Underudvalget har afholdt to møder og afgav en rapport til kunstnerbeskatningsudvalget.

3. Udvalgets hidtidige arbejde.

Udvalget har fundet, at kommissoriet for udvalgets arbejde er så omfattende og kunstnernes skattemæssige problemer så påtrængende, at det er mest hensigtsmæssigt, at der foreløbig afgives denne delbetænkning. Delbetænkningen vedrører kommissoriets punkt 3, om forskellige muligheder for skattemæssig udjævning af kunstnernes indkomster. Valget af emne for delbetænkningen er ikke udtryk for en prioritering af, hvilke områder der er vigtigst for kunstnerne, men udelukkende et udslag af en praktisk tilrettelæggelse af arbejdet.

Udvalget har sideløbende med arbejdet omkring udjævningsproblemerne rettet henvendelse til 24 organisationer, der i forskellige sammenhænge repræsenterer kunstnere, arkitekter, designere m.fl. Udvalget har opfordret disse organisationer til at fremkomme med samtlige de skatte- og afgiftsmæssige problemer, som organisationernes medlemmer har. Udvalget har med denne henvendelse ønsket at få det bredest mulige arbejdsgrundlag.

Udvalget har afholdt 9 møder vedrørende denne delbetænkning.

Helge Max Andersen	Patricia Asbæk	Helvinn Høst Jensen
Steen Krarup Jensen	Mogens Koktvedgaard	Erik Korshagen
Hans Jørgen Lembourn	Dorte Blou	Erik S.M. Hansen
Lars Henrik Olsen	Ivar Frounberg	Bendt Rothe (formand)
Ole Sporning		/Birgitte Tabbert

Kapitel 2.

Sammenfatning af udvalgets overvejelser og forslag.

1. Udvalgets overvejelser.

Udvalget har fundet, at de gældende regler for udjævning af den skattepligtige indkomst ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser kunstnernes særlige forhold.

De gældende udjævningsregler er først og fremmest udformet med egentlig erhvervsmæssig virksomhed for øje, og bygger i vidt omfang på, at den erhvervsdrivende har varelagre, afskrivningsberettigede aktiver og løbende fradragberettigede driftsudgifter af en vis størrelse. Endvidere står muligheden for at drive erhvervsvirksomhed i selskabsform - og herved blive underkastet en 50 pct. proportionalbeskatning - åben for de fleste erhvervsdrivende.

Selvstændigt arbejdende kunstnere vil typisk ikke have varelagre og afskrivningsberettigede aktiver, og kunstnernes største „driftsudgift“ vil sædvanligvis være leveomkostninger, som er en privatudgift og derfor ikke fradragberettiget. Kunstnerne har efter skattemyndighedernes praksis sædvanligvis heller ikke umiddelbar mulighed for at lade deres indtægter og udgifter fra den kunstneriske virksomhed blive underkastet selskabsbeskatning.

For i et vist omfang at tilgodese kunstnernes særlige behov for ikke at blive underkastet en progressiv, høj beskatning af ekstraordinært store engangsindtægter, er der med reglen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat givet mulighed for at overføre visse beløb til beskatning med særlig indkomstskat. Denne beskatning er på 50 pct. efter et bundfradrag på 6.000 kr. Udvalgets væsentligste indvending mod denne regel er, at der er tale om en bevillingsmæssig lempelse af beskatningen af de ekstraordinære store indtægter. Dette bevirker, at kunstnerne ikke har et egentligt lovkrav på at få en lempelse, men må affinde sig med myndighedernes fortolkning af bestemmelsen og myndighedernes bedømmelse af de konkrete forhold i hvert enkelt tilfælde.

Udvalget har endvidere drøftet et socialdemokratisk forslag til lov om en ophavsmandskonto. Udvalget kan tilslutte sig et sådant forslag, selvom forslaget i sin oprindeligt fremsatte form antagelig kun ville have fået betyd-

ning for et relativt lille antal kunstnere med store, svingende eller stærkt stigende indkomster.

Af denne grund har udvalget fundet det nødvendigt, at der foretages en bredere afgrænsning af, hvilke personer, der kan indskyde beløb på en ophavsmandskonto, samt fundet det nødvendigt, at forslaget om en ophavsmandskonto bliver suppleret med en opsparingsordning, hvor flertallet af kunstnerne m.l. får mulighed for at spare op, således at de i en periode kan arbejde med projekter o.lign., der ikke umiddelbart giver et økonomisk udbytte. En opsparingsordning vil også hjælpe kunstnere til at kunne frigøre sig fra lønmodtagerjobs m.v. for at etablere sig som „fuldtidskunstnere“.

Efter nedsættelsen af udvalget har regeringspartierne (Det konservative Folkeparti, Venstre, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti), Socialdemokratiet og Det radikale Venstre den 19. juni 1985 indgået aftalen om en skattereform.

Aftalen er siden blevet udmøntet i en række love, hvoraf virksomhedsskatteoven (virksomhedsordningen) navnlig er af interesse set i forhold til udvalgets forslag til udjævningsmuligheder.

Denne ordning har bl.a. det samme formål som udvalgets forslag i øvrigt, nemlig at udjævne svingende indtægter over en periode. Udvalget kan tilslutte sig princippet i ordningen, selvom den i sin nuværende udformning kun synes at kunne anvendes af få kunstnere. Ordningen vil dog trods alt udgøre et supplement til udvalgets øvrige forslag. Imidlertid har skattereformen efter udvalgets opfattelse ikke generelt betydet en ændring eller en lettelse af kunstnernes skattemæssige problemer. Udvalget finder derfor, at der, uanset virksomhedsordningens gennemførelse, er et behov for en række lovgivningsinitiativer for at løse kunstnernes problemer med hensyn til at kunne udjævne deres indkomster, således at der på dette område sker en tilnærmelse til de selvstændige erhvervsdrivendes udjævningsmuligheder.

Skattedepartementets medlem af udvalget, Erik S.M. Hansen, finder, at der ved valg af ordninger bør lægges vægt på, at den eller de ordninger, der vælges, er enkle at administrere og lette at forstå for den enkelte kunstner. Hvis der derfor skal vælges mellem den nedenfor under pkt. a nævnte ordning i lov om særlig indkomstskat og den under pkt. b nævnte ophavsmandskontoordning, mener dette medlem, at disse hensyn bedst tilgodeses gennem ordningen i lov om særlig indkomstskat.

Formanden for udvalget, Bendt Rothe, erklærer, at han for sit vedkommende fuldt ud kan tiltræde Erik S.M. Hansens bemærkning.

Danske Billedkunstneres Fagforenings medlem af udvalget, Steen Krarup Jensen, foreslår, at man venter med at tage initiativer til at fremsætte de forslag, der stilles i denne delbetænkning, indtil udvalget har behandlet en større del af kommissoriets punkter. På denne måde vil der blive mulighed

for at vurdere, hvilke initiativer, der bedst vil afhjælpe de problemer kunstnerne faktisk har, og for at vurdere hvorledes en eventuel gennemførelse af et givet forslag vil indvirke på behovet for gennemførelse af et eller flere andre givne forslag.

Efter dette medlems opfattelse har skattereforens forhøjelse af proportionalsskatteetrækket og indførelse af virksomhedsordningen i nogen grad formindsket behovet for ordninger, som kan sætte kunstnerne i stand til at undgå progressiv beskattning. Medlemmet mener således, at en stor del af de kunstnere, som i praksis ville kunne bruge ophavsmandskontoordningen og/eller opsparingsordningen, er de samme, som kan få gavn af de nævnte dele af skattereforens.

Medlemmet påpeger, at mange fuldtidskunstnere, ihvertfald blandt billedkunstnerne, har ekstremt lave indkomster, og at disse kunstnere typisk, hvis de ét år får en forholdsvis stor indkomst, skal bruge pengene til at betale gæld, som er oparbejdet i „magre“ år. Kunstnere i disse situationer er ikke i stand til at sætte penge ind på en „skatte sparekonto“. De i betænkningen foreslåede kontoordninger vil helt overvejende kunne bruges af 2 grupper af personer med indtægter fra kunstnerisk arbejde: 1. Fuldtidskunstnere, som er så økonomisk velfunderede, at de er i stand til at sætte væsentlige beløb ind på en konto og 2. personer, som har et andet egentligt erhverv end deres kunstneriske arbejde. Medlemmet mener, det bør overvejes, om skattelettelser til den første gruppe (økonomisk velfunderede kunstnere) er særligt tiltrængt og kulturpolitisk vigtigt, og om skattelettelser til gruppe 2 (deltids/amatørkunstnere) er kulturpolitisk ønskeligt. Det sidstnævnte fordi, lettelser til denne gruppe vil have tendens til at påvirke erhvervsstrukturen på det kunstneriske område i retning af flere deltids/amatørkunstnere og færre fuldtids/professionelle kunstnere. Medlemmet finder, at man, hvis der skal laves udjævningsordninger for kunstnerne, bør overveje en ordning, som giver kunstnerne mulighed for at dele et „godt“ års indtægter ud til beskattning på de foregående års indtægter. En sådan ordning ville kunne bruges af de med størst behov for udjævning. Nemlig de kunstnere, som arbejder i flere år næsten uden indtægter og typisk under oparbejdelse af en væsentlig gæld, og som på et tidspunkt - direkte eller indirekte som følge af disse års arbejde - får en større indtægt.

Efter dette medlems opfattelse er det væsentlige behov på området imidlertid behovet for lettelser som kan hjælpe kunstnere i de „magre“ år, f.eks. lettelser direkte i beskattningen og/eller lettelser, som kan stimulere omsætningen på området. Medlemmet ønsker at understrege, *at sådanne lettelser vil komme alle kunstnere til gode også de kunstnere, som ville kunne benytte de i denne betænkning foreslåede ordninger.*

Efter medlemmets opfattelse er det derfor nødvendigt at foretage en hel-

hedsvurdering af hvilke tiltag, der faktisk vil kunne hjælpe kunstnerne og kulturlivet, udfra hvordan forholdene faktisk er.

2. Udvalgets forslag.

På baggrund af udvalgets overvejelser stiller udvalget følgende forslag:

- a. Den hidtidige bevillingsmæssige lempelsesadgang for ekstraordinært store engangsindtægter efter § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat, gøres til en objektiv lovregel.
- b. Der gennemføres en ophavsmandskontoordning i lighed med det tidligere fremsatte lovforslag herom.
- c. Der indføres en særlig opsparingsordning for kunstnere.

Kapitel 3.

De gældende regler om beskatning af personer.

1. Statsskatteloven.

I statsskatteloven fra 1922 findes i §§ 4,5 og 6 de gældende hovedbestemmelser om opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst. Bestemmelserne er ændret og modificeret i senere lovgivning på en række punkter - der kan bl.a. nævnes ligningsloven, afskrivningsloven og loven om særlig indkomstskat. Det bemærkes, at der med skattereformen er fastsat nye regler for opgørelsen af den skattepligtige indkomst og beregningen af skatter for personer (personskatteloven) og indført en særlig ordning for selvstændige erhvervsdrivende (virksomhedsskatteloven). Disse regler er omtalt nedenfor.

Udgangspunktet for omfanget af den skattepligtige indkomst i statsskattelovens § 4 er de samlede *årsindtægter under ét*, dvs. såvel løbende, tilbagevendende indtægter som mere tilfældige engangsindtægter fra f.eks. hobbyarbejde.

I § 5 i statsskatteloven anføres bl.a., at fortjeneste ved salg af private formuegoder - f.eks. møbler og kunstgenstande - sædvanligvis er skattefrie.

Endelig findes den generelle hjemmel for omkostningsfradrag i statsskattelovens § 6. Som driftsomkostninger regnes de udgifter, som *i årets løb* er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten.

Etableringsudgifter og udgifter til forbedringer og privatforbrug kan ikke fradrages som driftsomkostninger efter statsskattelovens regler.

2. Skattereformen.

Regeringspartierne (Det konservative Folkeparti, Venstre, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti), Socialdemokratiet og Det radikale Venstre indgik den 19. juni 1985 aftalen om en skattereform.

Aftalen om en skattereform er siden blevet udmøntet i en række love, hvoraf personskatteloven og virksomhedsskatteloven er de vigtigste set i forhold til udvalgets arbejde.

Personskatteloven og virksomhedsskatteloven har virkning fra og med indkomståret 1987.

A. Personskatteloven.

1. Loven indeholder reglerne om opgørelsen af den skattepligtige indkomst og skatteberegningen for personer. For de personer, der i særlig grad berøres af ændringerne i skattelovgivningen, er der fastsat regler om skatteberegningen i en overgangsperiode.

2. De indtægter, der indgår i den skattepligtige indkomst, opdeles i personlig indkomst og kapitalindkomst.

De udgifter, der fragår i den skattepligtige indkomst, kan kun fratrækkes i den personlige indkomst eller kapitalindkomsten, når dette udtrykkeligt er bestemt.

Efter personskatteloven opgøres indkomster altså på 3 måder: Opgørelse af den skattepligtige indkomst, opgørelse af personlig indkomst og endelig opgøres kapitalindkomsten.

Der beregnes almindelig indkomst til stat og kommune af den skattepligtige indkomst. Indkomstskatten er proportional (dvs. samme skatteprocent uanset den skattepligtige indkomst's størrelse) og udgør ca. 50 pct. i en gennemsnitskommune. Den nøjagtige skatteprocent afhænger af kommuneskatten i den enkelte kommune.

Der beregnes en 12 pct.'s indkomstskat til staten af den personlige indkomst af den del, der overstiger 200.000 kr.

Der beregnes en 6 pct.'s indkomstskat til staten af summen af personlig indkomst og kapitalindkomst. 6 pct.'s skatten beregnes af den del af summen, der overstiger et bundfradrag på 130.000 kr. (for ægtepar 260.000 kr.).

3. Den skattepligtige indkomst opgøres stort set efter de regler, der gælder i dag.

Dog bortfalder nogle af de ligningsmæssige fradrag. Dette gælder for eksempel det faste lønmodtagerfradrag.

Der indføres et nyt fradrag på 3 pct. af den personlige indkomst (løn m.v.) dog højst 3.200 kr., som fratrækkes i den skattepligtige indkomst.

Alle skattepligtige indtægter og fradragsberettigede udgifter indgår i den skattepligtige indkomst.

Alle indtægter beskattes som nævnt proportionalt med ca. 50 pct. Alle fradragsberettigede udgifter har en skatteværdi på ca. 50, uanset størrelsen af den skattepligtige indkomst. Det kan dog være fastsat, at nogle udgifter skal have en højere skatteværdi.

4. Den personlige indkomst omfatter alle skattepligtige almindelige indtægter, der ikke udtrykkeligt er henført til kapitalindkomst. Dvs. løn, pension

m.v. og indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed indgår i den personlige indkomst.

5. Kapitalindkomsten omfatter specielt opregnede indtægter og udgifter, renteindtægter og -udgifter (herunder erhvervmæssige renteudgifter), lejeværdi af egen bolig, aktieudbytter m.v. Kapitalindkomsten opgøres som et nettobeløb, dvs. at renteudgifter m.v. modregnes i renteindtægter m.v.

B. Virksomhedsskatteloven.

1. Med virksomhedsskatteloven er der indført en *særlig virksomhedsordning* for selvstændige erhvervsdrivende.

Virksomhedsordningen er frivillig og kan anvendes af alle selvstændige erhvervsdrivende.

Formålet med loven er at give selvstændige erhvervsdrivende mulighed for en mere hensigtsmæssig beskatning og at bevare den fulde skattemæssige værdi for erhvervmæssige renteudgifter. Efter personskatteloven sker der en begrænsning af fradragsværdien for renteudgifter til ca. 50 pct.

Virksomhedsordningen giver desuden de selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at udjævne beskatningen af svingende indtægter. Dette sker ved, at overskud, der spares op i virksomheden, kun beskattes med en virksomhedsskat på 50 pct. Denne opsparingsordning giver samtidig de selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at konsolidere virksomheden. Med virksomhedsordningen er beskatningen af virksomheder, der drives personligt, tilnærmet til beskatningen af selskaber. Det bevirker, at valget af organisationsform i mindre grad end efter de hidtil gældende regler vil blive påvirket af skattereglerne. Der er dog den helt afgørende forskel mellem de to beskatningsformer, at der under virksomhedsordningen kan gives fradrag for virksomhedens underskud i indkomst udenfor virksomheden. Dette er især til fordel for nyetablerede virksomheder.

Endelig ligestilles beskatningen af afkast af investering i egen virksomhed med beskatning af afkast af alternativ investering i f.eks. obligationer. Dette sker ved, at en del af virksomhedens overskud, der svarer til et beregnet kapitalafkast, beskattes som kapitalindkomst.

Der er givet en mere udførlig omtale af ordningen i kapitel 5.

Kapitel 4.

De gældende regler om udjævning af den skattepligtige indkomst.

1. Periodeafgrænsningen og mulighederne for resultatudjævning efter de gældende regler.

Statsskattelovens regler fastsætter et indkomstår på 12 måneder, der principielt er uafhængigt af tilstødende regnskabsperioder.

Vedrører en udgift derfor indkomsterhvervelsen udover det aktuelle indkomstår, er denne udgift som udgangspunkt ikke fradragsberettiget efter statsskattelovens regler.

I visse tilfælde er der i skattelovgivningen angivet særlige regler om fordeling af indkomster og udgifter over en periode, der rækker ud over et enkelt indkomstår. *Afskrivningsreglerne* tager hensyn til udgifter, der ganske vist er afholdt i forbindelse med indkomsterhvervelsen, men som ikke umiddelbart kan henføres til en bestemt periode, og også andre steder i skattelovgivningen findes der sådanne specielle regler.

Endvidere kan der henvises til reglen i ligningslovens § 15, der danner en betydningsfuld undtagelse for hovedreglen om indkomstårets ukrænkelighed. Efter denne bestemmelse kan alle skattepligtige fremføre det underskud, som den skattepligtige indkomst udviser i et givet indkomstår, til de fem nærmest efterfølgende år.

Særligt under et progressivt skattesystem kan det være attraktivt for de skattepligtige at søge at udjævne de skattepligtige indkomster mellem flere indkomstår, for herved i videst muligt omfang at undgå at blive omfattet af den progressive beskatning. Adgangen til indkomstudjævning er derfor fra lovgivningsmagtens side belagt med betydelige restriktioner.

Indtægter ved kunstnerisk virksomhed kan i vidt omfang sammenlignes med indtægter fra erhvervmæssig virksomhed, og i mange tilfælde vil selvstændigt arbejdende kunstnere blive betragtet som selvstændige erhvervsdrivende. Dette gælder også, selv om indtægterne stammer fra, hvad der skattemæssigt betragtes som et bierhverv.

2. Udjævningsmulighederne for erhvervsdrivende.

Selvstændige erhvervsdrivende bliver beskattet af de indtægter, de får ved at sælge varer eller ydelser. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst gives der fradrag for driftsudgifter, afskrivninger, nedskrivning på varelager og henlæggelser.

Ved afgørelsen af, om en bestemt indtægt skal medregnes til et bestemt indkomstår, lægges der vægt på, hvornår indtægten er erhvervet. Dvs., at indtægten skal medregnes i det indkomstår, hvor salget har fundet sted. Dette gælder, selv om salgssummen ikke er gået ind. I visse tilfælde tillades det dog, at indkomsten kan opgøres efter et såkaldt kasseprincip. Dvs., at indtægten først medregnes i den skattepligtige indkomst i det år, hvor betalingen for varen eller ydelsen indgår.

Den samlede nettoindkomst for et givet indkomstår opgøres herefter ved at sammenlægge bruttoomsætningen i indkomståret med værdien af varelageret ved indkomstårets udgang (ultimo varelageret). Derefter trækkes værdien af varelageret ved indkomstårets begyndelse (primo varelageret) fra til lige med driftsudgifterne og udgifter til indkøb af varelager m.v.

For erhvervsdrivende er der i de gældende skatteregler angivet forskellige muligheder for at foretage resultatudjævning ved indkomstopgørelsen.

Der kan navnlig peges på *afskrivningslovens regler* og på *reglerne for opgørelsen af varelagre*. Ved at ændre på afskrivningsprocenten på driftsmidler, bygninger, skibe m.v. eller ved at ændre princip for varelagrets værdiansættelse eller ændre på procenten for varelagernedskrivningen, kan de erhvervsdrivendes indkomster i de enkelte år øges eller mindskes i betydeligt omfang.

Resultatudjævning kan også ske ved *underskudsfræmførsel* eller *henlæggelser til investeringsfonds*.

2.1. Særligt om skattemæssige afskrivninger.

Erhvervsdrivende har adgang til at foretage fradrag for afskrivninger efter reglerne i afskrivningsloven. Det er en forudsætning, at den erhvervsdrivende ejer det pågældende aktiv, og at det anvendes erhvervsmæssigt. Anvendes et aktiv både privat og erhvervsmæssigt, kan der kun foretages fradrag for skattemæssige afskrivninger, der kan henføres til den erhvervsmæssige anvendelse af aktivet.

Maskiner og inventar og lignende driftsmidler afskrives efter et saldoprincip, og der kan afskrives op til 30 pct. om året på saldoen. Skrivemaskiner og andet kontorinventar kan således afskrives, eventuelt kan der foretages

fuldt fradrag i anskaffelsesåret, hvis aktivets værdi er under 4.200 kr. (i 1986).

Fra praksis kan det nævnes, at musikere, komponister og sangere har kunnet afskrive på erhvervmæssigt anvendt lydudstyr.

Der kan endvidere afskrives på harper og flygler. Derimod er der i praksis ikke indrømmet afskrivningsret for en række forskellige strygeinstrumenter, idet man fra skattemyndighedernes side har henvist til, at disse driftsmidler ikke undergik forringelse under brug. På bygninger, der anvendes erhvervmæssigt, kan der ligeledes afskrives. Udgangspunkt i afskrivningsloven er en forudsætning om, at de pågældende bygninger værdiforringes. Kontorbygninger og bygninger anvendt til beboelse vil derfor sædvanligvis ikke kunne afskrives.

For bygninger, der kun delvis anvendes til formål, der berettiger til afskrivning (f.eks. til både bolig og erhverv), kan afskrivningerne kun ske på den del af afskrivningsgrundlaget, der forholdsmæssigt svarer til den erhvervmæssigt anvendte del af bygningen. Det er dog således, at mindst 30 pct. af bygningens etageareal skal benyttes til det afskrivningsberettigede formål, medmindre det afskrivningsberettigede areal er mindst 300 m². Afskrivningssatserne er 4 og 6 pct. om året.

Ligningsrådet kan tillade, at bygninger som ikke er omfattet af afskrivningslovens regler, sidestilles med afskrivningsberettigede bygninger. I visse tilfælde har ligningsrådet godkendt, at billedhuggeres atelier og værksted er afskrivningsberettiget. Derimod er der givet afslag på sidestilling vedrørende et atelier, der alene blev anvendt til malerarbejde.

3. Lempelsesreglen i § 17, stk. 1 i lov om særlig indkomstskat.

For i et vist omfang at imødekomme bl.a. kunstnernes særlige behov for en lempelse af den progressive beskatning, er der i lov om særlig indkomstskat som § 17, stk. 1, indsat følgende bestemmelse:

”§ 17. Såfremt der i en persons skattepligtige almindelige indkomst indgår en indtægt, der efter den pågældendes sædvanlige indkomstforhold er ekstraordinært stor, og som fremtræder som resultatet af et opfinderarbejde eller et arbejde af litterær, kunstnerisk, videnskabelig el.lign. karakter, skal ministeren for skatter og afgifter kunne tillade, at en del af indtægten beskattes efter reglerne i afsnit I og II.”

Der er tale om en regel om *bevillingsmæssig* lempelse, hvor den pågældende skal indgive ansøgning til et amtsskatteinspektorat (i København og på Fre-

deriksberg skattedirektoratet) for at kunne opnå lempelse for den progressive beskatning, og i stedet blive beskattet med proportional særlig indkomstskat af en del af den ekstraordinært store engangsindkomst.

Bestemmelsen er kun anvendelig, når indtægten stammer fra *afhændede* eller *udnyttede rettigheder* vedrørende opfindelser eller værker, som er *skabt af den, som afhænder eller udnytter dem*.

Der kan f.eks. være tale om en forfatters indtægter i henhold til en forlagskontrakt. Indtægter fra f.eks. maler-, billedhugger- og komponistvirksomhed vil også være omfattet af bestemmelsen.

Bestemmelsen er i den hidtidige administrative praksis ikke fundet anvendelig på en skuespillers ekstraordinært store indtægt ved deltagelse i opførelsen af en bestemt produktion. I praksis er bestemmelsen heller ikke fundet anvendelig på honorarer, som arkitekter modtager som led i deres sædvanlige virksomhed.

Indtægten skal være ekstraordinært stor efter den pågældendes sædvanlige indkomstforhold, for at der kan opnås lempelse efter § 17, stk. 1.

I praksis har man gennem årene lagt afgørende vægt på den procentvise indkomststigning. For at anse denne for ekstraordinær stor, har man lagt til grund, at den skal udgøre mindst 25 pct. af den pågældendes "normalindtægt", der sædvanligvis er det foregående indkomstårs *skattepligtige* indkomst - eventuelt i tilfælde af svingende indtægter et gennemsnit af de skattepligtige indtægter i f.eks. 3 tidligere indkomstår.

For bl.a. at undgå småsager, bortses der i praksis fra engangsindtægter under 15.000 kr.

Det kan ikke påregnes, at hele indtægten vil blive tilladt henført til beskatning som særlig indkomst. I de fleste tilfælde tillades engangsindtægten kun overført med et fradrag af 25 pct. - dog mindst 15.000 kr. - af "normalindtægten".

I de tilfælde, hvor den skattepligtige indtægt, bortset fra engangsindtægten, i det aktuelle indkomstår er mindre end "normalindtægten", må denne difference dog i reglen fastholdes til beskatning som almindelig indkomst og vil som følge heraf fragå i det beløb, der ellers ville kunne overføres.

Den særlige indkomstskat beregnes med 50 pct., idet der ved opgørelsen af den særlige indkomst gives et fradrag på 6.000 kr. Fradraget på 6.000 kr. er senest forhøjet i 1972 samtidig med, at beskatningsprocenten blev hævet fra 40 til 50.

Endelig bemærkes, at individuelle forhold i betydelig grad vil spille ind, således at det anførte kan betragtes som grove hovedregler. I kapitel 8 er vist forskellige eksempler på anvendelsen af § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat.

Kapitel 5.

Udvalgets overvejelser vedrørende kunstneres adgang til indkomstudjævning.

1. Kunstneres adgang til at foretage skattemæssige afskrivninger.

Behovet for fysiske erhvervsaktiver til udøvelse af kunstnerisk virksomhed vil være forskelligt indenfor de forskellige kunstarter, og i et vist omfang også være afhængigt af, hvordan den enkelte kunstner arbejder. Det sædvanlige vil dog være, at kunstnerne kun i yderst begrænset omfang har afskrivningsberettigede aktiver. I et vist omfang vil det endvidere være således, at der netop *ikke* kan afskrives på de forskellige aktiver, fordi de benyttes til kunstnerisk virksomhed. I sådanne tilfælde har man fra skattemyndighedernes side anført, at aktiverne ikke forringes under brugen. Dette gælder f.eks. med hensyn til strygeinstrumenter. Kunstnerne vil yderligere ofte have det problem, at der ikke er en skarp grænse mellem den erhvervmæssige og den private benyttelse af et aktiv. Der kan f.eks. nævnes forfatteren, der skriver i sin bolig eller en skuespiller eller musiker, der indøver et nyt repertoire i de private omgivelser. Selv om der ofte er indrettet et særligt arbejdsrum, vil dette normalt ikke være afskrivningsberettiget.

Anvendelsen af etableringskontolovens regler forudsætter, at der anskaffes afskrivningsberettigede aktiver for de indskudte midler på kontoen. Som følge heraf vil også disse regler kun i yderst begrænset omfang kunne anvendes af kunstnerne. Yderligere bemærkes det, at der skal anskaffes formuegoder for mindst 118.400 kr. (1986-beløb), hvilket i sig selv gør det urealistisk for flertallet af kunstnerne at benytte disse regler.

Udvalget må på denne baggrund konstatere, at kunstnerens mulighed for at benytte de gældende afskrivningsregler - herunder også til udjævning af den skattepligtige indkomst - er yderst begrænsede, og at dette dels skyldes afskrivningslovens regler og skattemyndighedernes praksis og det forhold, at mange kunstnere kun i yderst begrænset omfang har større aktiver, som anvendes i forbindelse med deres kunstneriske virksomhed.

Udvalget finder det mest hensigtsmæssigt, at der i første omgang søges en løsning på disse problemer udenfor afskrivningslovens regelområde, således at man prøver at etablere en ordening, der kan komme flest mulige kunstnere

tilgode, jfr. herom bl.a. om den opsparingsordning for kunstnere, som udvalget foreslår indført.

Det bemærkes endelig, at udvalget i sit senere arbejde vil foretage en nærmere undersøgelse af kunstnernes fradragsmuligheder i forbindelse med indkomsterhvervelsen.

2. Kunstnernes anvendelse af varelagerreglerne.

For erhvervsmæssig handel med løsøregenstande er der med varelagerloven givet særlige regler til brug for indkomstopgørelsen. Ved disse regler fastlægges det princip, at vareindkøb så vidt muligt skal belaste driften i salgsåret og ikke i købsåret.

På værdien af varelageret ved årets udgang kan der nedskrives med op til 30 pct. Det beløb, som nedskrivningen udgør, kan fratrækkes i den skattepligtige indkomst. Ved nedskrivningen sker der en reduktion af primolageret, hvilket får til følge, at nedskrivningen skal tages til indtægt i næste indkomstår (som forskellen mellem primolageret og ultimolageret).

Ved bl.a. nye indkøb til varelager m.v. opstår der påny adgang til nedskrivning, hvilket kan bevirke en yderligere udskydelse af skattebetalingen. Kun selvstændige næringsdrivende kan benytte varelagerreglerne.

Værdien af varelagrene indgår i indkomstopgørelsen på den måde, at bruttoomsætningen i indkomståret sammenlægges med værdien af varelagret ved indkomstårets udgang (ultimo varelagret). Herefter trækkes værdien af varelagret ved indkomstårets begyndelse (primo varelagret) fra sammen med driftsudgifter og udgifter til køb af varelager m.v.

I varelagerloven er der ikke nærmere præciseret hvilke varer, der er omfattet af loven.

Hel- og halvfærdige produkter hos kunstnerne antages i almindelighed for at være udenfor varelagerbegrebet, og der er praksis for, at man ikke fra myndighedernes side tvinger kunstnerne til at bruge disse regler.

Skal kunstnerne anvende varelagerlovens regler, vil der opstå en række problemer.

Der vil bl.a. opstå et næsten uløseligt værdiansættelsesproblem. Hvorledes skal en usolgt digtsamling eller skulptur værdiansættes? Hvem skal foretage denne værdiansættelse? Kunstneren eller skattemyndighederne?

Værdiansættelsen er bl.a. afgørende for opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Desuden bevirker anvendelsen af varelagerreglerne bl.a., at kunstnerne i et vist omfang vil kunne blive beskattet af værdien af årets usolgte værker, hvilket kan blive et andet stort problem for kunstnerne.

I lighed med det ovenfor under afsnit 2 anførte, finder udvalget det derfor

mest hensigtsmæssigt, at der ved nye regler om indkomstudjævning for kunstnerne ses bort fra ændring af varelagerreglerne, og at ændrede regler derfor tilvejebringes udenfor dette område.

3. Udøvelse af kunstnerisk virksomhed i selskabsform.

Selskaber m.v., der er omfattet af selskabsskattelovens regler, beskattes med en 50 pct. proportionalsskat. Dette betyder, at selskaber i modsætning til personer, beskattes med samme procentsats uanset hvor høj eller lav indkomsten er. En proportional beskatning "straffer" således ikke den skattepligtige, som har svingende indtægter år for år. Skatten af indtægterne og skatteværdien af fradragene er derfor ens hele tiden. For kunstnere ville en proportional beskatning således i mange tilfælde i væsentligt omfang kunne afbøde de problemer, som kunstnerne oplever, når de har stærkt svingende indkomster.

Selskabsretligt er der intet til hindring for, at kunstnerisk virksomhed udøves i selskabsform. Imidlertid kan den virksomhed, som er henlagt til selskabet, være så nært knyttet til en bestemt fysisk person, at man skattemæssigt anser indkomsten for erhvervet af denne, selv om den er indtægtsført i selskabet.

En forfatters indkomst vil f.eks. sædvanligvis blive anset for at være af personlig art. Det samme gælder andre kunstnere, hvis præstationer er af en sådan personlig karakter, at de ikke kan erstattes af andre kunstneres præstationer uden at ændre karakter.

Udvalget finder, at man som udgangspunkt altid må henføre den kunstnerisk skabende virksomhed til personer. Hertil kommer, at der i forbindelse med stiftelsen af et selskab og fremover i forbindelse med selskabets virke stilles en række formelle og økonomiske krav, der i de fleste tilfælde gør det mindre hensigtsmæssigt for kunstnere at anvende selskabsformen.

4. Virksomhedsskatteloven.

1. Med virksomhedsskatteloven er der som nævnt indført en *særlig, frivillig virksomhedsordning* for selvstændige erhvervsdrivende.

Formålet med loven er omtalt side 16 under beskrivelsen af skattereformen.

2. Hvis den skattepligtige vælger at anvende virksomhedsordningen, skal der regnskabsmæssigt være en opdeling mellem virksomhedens økonomi og

den private økonomi. Virksomhedens indkomst opgøres som efter de gældende regler, d.v.s med fradrag for virksomhedens renteudgifter. Hvis virksomheden har overskud, opdeles dette i et kapitalafkast - forudsat at virksomhedens kapitalforhold giver grundlag herfor - og i et resterende overskud. Kapitalafkast er kapitalindkomst, der beskattes med ca. 50 pct.(56 pct.), mens det resterende overskud er personlig indkomst, hvis det hæves.

3. Vælger den skattepligtige at lade hele eller en del af det resterende overskud forblive i virksomheden, beskattes det kun med en foreløbig virksomhedsskat på 50 pct. Først når det opsparede overskud senere hæves, finder den endelige beskatning sted.

Kapitalafkastet svarer til en beregnet forrentning af den kapital, som indehaveren har investeret i virksomheden, og beregnes som en procentdel af den investerede kapital. Ved beregningen anvendes en gennemsnitlig markedsrente. Hvis beregningen fører til, at kapitalafkastet bliver negativt, ses der bort fra kapitalafkastet. Endvidere kan kapitalafkastet ikke overstige årets overskud.

Ved overførsel af beløb eller andre aktiver fra virksomheden til den skattepligtige gælder en prioriteringsregel, således at først overføres årets overskud, dernæst eventuelt opsparet overskud og endelig hæves af indskudskapitalen. Herudover kan den skattepligtige i princippet ikke overføre aktiver. Hvis der hæves i virksomheden udover den indskudte kapital, svarer dette til, at den skattepligtige "låner" i virksomheden. For at hindre, at den skattepligtige herved får fuld fradragsret for private renteudgifter, beregnes en rente af "lånet" med kapitalafkastprocenten for hele indkomståret. Herved stilles skattepligtige, som om lånet var optaget privat, d.v.s at rentefradraget reduceres til skatteværdi på ca. 50 pct.

4. Hvis virksomheden har underskud, modregnes dette først i et eventuelt opsparet overskud. Et resterende underskud fragår i den skattepligtiges øvrige indkomst. Underskuddet skal dog først fragå i positiv kapitalindkomst, før det kan fragå i personlig indkomst. Resterende underskud kan føres frem til fradrag i indkomst i de nærmest efterfølgende 5 år.

5. Når den skattepligtige ophører med at anvende virksomhedsordningen, medregnes et opsparet overskud i den personlige indkomst for det indkomstår, der følger efter det indkomstår, hvor den skattepligtige senest har anvendt virksomhedsordningen. Hvis den skattepligtige har overtaget en anden virksomhed inden udløbet af indkomståret efter ophørsåret, hvor virksomhedsordningen også anvendes, er der mulighed for at overføre et opsparet overskud til den nye virksomhed uden beskatning.

6. Skatteyderen har mulighed for *hvert år* at afgøre, om han/hun vil gøre brug af den særlige virksomhedsskatteordning eller ej. Valget sker først, når man indgiver selvangivelse. Bogføringen må dog være tilrettelagt således, at man opfylder kravene i virksomhedsordningen, såfremt man bestemmer sig til at anvende ordningen.

7. I forhold til selskabsformen betyder virksomhedsordningen også for kunstnere en række fordele. Det er således særdeles centralt, at virksomhedsordningen, som udvalgets forslag, giver mulighed for at udjævne de skattemæssige virkninger af svingende indkomster. Som nævnt på side 16 sker dette via muligheden for at spare overskud op i virksomheden mod en foreløbig virksomhedsskat på 50 pct.

Det er også væsentligt, at der ikke sker en faktisk, formel adskillelse af personer og virksomhedsudøvelsen, men alene en regnskabsmæssig opdeling. Dertil kommer, at der ikke stilles de formelle og økonomiske krav, der stilles i forbindelse med selskabers stiftelse og virke.

Endvidere kan underskud i virksomheden fragå i den skattepligtiges anden indkomst, f.eks. i lønindkomst. Dette har især betydning i startfasen ved etablering af selvstændig virksomhed.

Virksomhedsordningen kan anvendes af selvstændige erhvervsdrivende, men ikke af lønmodtagere. Om der foreligger en erhvervsmæssig virksomhed afhænger af hidtidig praksis indenfor skattelovgivning. Der vil derfor være nogle kunstnere, der ikke kan benytte ordningen. Dette gælder f.eks. kunstnere i faste ansættelsesforhold.

De kunstnere, der kan anvende virksomhedsordningen og udvalgets forslag må vælge.

Der stilles som nævnt en række skattemæssige krav til de kunstnere, som ønsker at benytte virksomhedsordningen. For mange kunstnere vil disse krav forudsætte professionel bistand. Ordningen er dog ikke mere besværlig for kunstnere end for andre selvstændige erhvervsdrivende.

Der er mange kunstnere, der ikke har erhvervsmæssige aktiver - eller har sådanne erhvervsmæssige aktiver, der ikke umiddelbart kan værdiansættes - der kan skydes ind i virksomheden. Dette bevirker, at disse kunstnere ikke vil få glæde af at få beskattet en del af overskuddet som kapitalafkast (kapitalindkomst) til ca. 50 (56) pct. Denne beskatning forudsætter, at der er et beregningsgrundlag, der består af aktiver m.v. For disse kunstnere består virksomhedsordningens fordele i muligheden for indkomstudjævning og den selskabslignende beskatning af overskud, der ikke trækkes ud.

Selvom virksomhedsordningen er et skridt i den rigtige retning, er det udvalgets opfattelse, at kun få kunstnere må antages at ville benytte ordnin-

gen, og at der er behov for ordninger, der tager direkte sigte på kunstnernes specielle forhold.

5. Lempelsesreglen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat.

Med hensyn til lempelsesreglen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat, bemærker udvalget, at der er tale om en *bevillingsmæssig* lempelsesregel. Dette betyder, at kunstnere og andre, som ønsker lempelse efter denne bestemmelse, ikke har et retligt krav på lempelse, men er henvist til en administrativ afgørelse, som ikke kan indbringes for domstolene. Kunstnerne står så at sige med hatten i hånden, hvis de ønsker beløb overført til beskatning som særlig indkomstskat.

Endvidere finder udvalget, at lempelsesadgangen efter § 17, stk. 1, har været for lidt anvendt, formentlig bl.a. på grund af kunstnernes ukendskab til reglen.

Selve grundideen i reglen om at overføre en ekstraordinær stor engangsindtægt fra progressiv beskatning til proportional indkomstbeskatning finder udvalget imidlertid er hensigtsmæssig for bl.a. kunstnere med stærkt svingende indkomster.

Udvalget finder herefter, at der er behov for at beholde en lempelsesregel som anført i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat, men at denne regel skal gøres til en objektiv retsregel, og kunstnerens ret til lempelse af en del af skatten ikke skal undergives et skøn fra myndighedernes side, men skal bygge på et klart, objektivt lovgrundlag. Udvalget foreslår, at reglen også skal gælde for udøvende kunstnere.

6. Forslaget om en ophavsmandskonto.

1. Socialdemokratiet fremsatte den 18. februar 1983 forslag til en lov om konto for ophavsmænd. Med forslaget tilsigtedes det at gennemføre en gunstigere skattemæssig behandling af kunstnere, der har svingende og betydelige indtægter som ophavsmænd. Forslaget var ikke vedtaget ved folketingsårets udgang og bortfaldt derfor.

Udgangspunktet i forslaget var, at en del af særlig store engangsindtægter som ophavsmand til litterære og kunstneriske værker skulle kunne overføres til beskatning over nogle år, i stedet for at blive indkomstbeskattet i et enkelt indkomstår. Forudsætningen for denne lempeligere skattemæssige behandling var dog, at den indkomst, som ikke blev beskattet straks, skulle indsættes på en særlig konto i et pengeinstitut. I øvrigt blev der foreslået følgende principper:

- Årets indtægt som ophavsmand skulle være mere end 50 pct. større end den største af indtægterne som ophavsmand de to foregående år.
- Fradraget kunne højst være 2/3 af årets indtægt som ophavsmand.
- Fradraget skulle udgøre mindst 20.000 kr. (1983- niveau).
- Fradraget måtte ikke bringe den skattepligtige indkomst ned under 85.000 kr. (1983-niveau).
- Det fradragne beløb skulle indsættes på en særlig konto. Udtræk skulle ske inden for en 5 års periode. Midlerne skulle føres til indtægt i det indkomstår, de blev trukket ud.
- Fradrag var udelukket, såfremt den skattepligtige ved det pågældende indkomstårs udløb havde midler indsat på etableringskonto eller havde henlagt til investeringsfonds, eller havde foretaget fradrag for indskud eller henlæggelser på etableringskonto eller investeringsfond i forbindelse med opgørelsen af den skattepligtige indkomst for det pågældende indkomstår.

Forslagsstillerne antog, at antallet af kunstnere, som med fordel kunne udnytte en ophavsmandskonto til skatteudjævning næppe ville overstige nogle få hundrede årligt.

2. Folketingets skatte- og afgiftsudvalg afgav beretning over lovforslaget.

Et flertal (Socialdemokratiets, Det konservative Folkepartis, Venstres, Socialistisk Folkepartis, Centrum-demokraternes, Det radikale Venstres, og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) erkendte behovet for i en række tilfælde at sikre kunstnere en lempeligere skattemæssig behandling.

Som alternativ til lovforslagets regler tilkendegav dette flertal over for ministeren for skatter og afgifter, at der bør sikres en ensartet og mere rummelig anvendelse af bestemmelsen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat.

Som *bilag 1* er medtaget det socialdemokratiske lovforslag med bemærkninger, debatten under 1. behandlingen af forslaget samt beretningen fra folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Som *bilag 2* er endvidere medtaget den svenske lag om opphovsmanna-konto.

I kapitel 8 er vist eksempler på anvendelse af lovforslaget om ophavsmandskonto.

Udvalget har gennemgået det socialdemokratiske forslag til en ophavsmandskontoordning. Som udgangspunkt finder udvalget det positivt, at kunstnerne får lejlighed til at indskyde beløb på en sådan konto.

Som forslaget er udformet, vil kun kunstnere, der har betydelige og stærkt svingende indkomster kunne få glæde af ordningen. Selvom forslaget formentlig kun vil komme et par hundrede kunstnere til gode hvert år, har udvalget imidlertid fundet, at forslaget er et skridt i den rigtige retning, og at det vil være af væsentlig betydning for en gruppe kunstnere, der måske i særlig høj grad vil blive ramt af den nuværende progression i indkomstskattesystemet.

Udvalget kan derfor tilslutte sig, at der gennemføres et forslag om en ophavsmandskontoordning. Udvalget har dog fundet, at afgrænsningen af personkredsen og indtægtsarterne, omfattet af ordningen er for snæver. Diskussionen om den nærmere afgrænsning og udvalgets forslag til en sådan ny afgrænsning fremgår af kapitel 6 og kapitel 7.

7. Udvalgets forslag til en ny lov om en opsparingsordning for kunstnere.

Både anvendelsen af § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat og muligheden for at hensætte på en konto for ophavsmænd er betinget af, at der i det aktuelle indkomstår er tale om en væsentlig merindkomst. Har den pågældende kunstner næste år en merindkomst af samme størrelse, er mulighederne for lempelse eller indsættelse på konto for ophavsmænd meget begrænsede eller udelukkede.

Hertil kommer, at der efter begge ordninger skal være tale om ekstraordinære indkomster af en vis **størrelsesorden**. (henholdsvis 15.000 kr. og 30.000 kr. som mindstebeløb), før de gunstigere beskatningsregler kan udnyttes.

Disse forhold kan efter udvalgets opfattelse give visse problemer for kunstnere, hvis indkomstudvikling forløber jævnt eller for kunstnere, som kun har relativt små indtægter fra den kunstneriske virksomhed. Problemerne opstår bl.a., fordi kunstnere ikke i samme omfang har mulighed for at foretage hensættelser på etableringskonto eller investeringsfonds, jfr. herved til anførte foran i *kapitel 5*.

Som *supplement* til et forslag om at gøre § 17, stk. 1, til et objektiv lovregel og til lovforslaget om en konto for ophavsmænd, foreslår udvalget derfor, at der gennemføres en opsparingsordning for kunstnere.

Tanken bag forslaget er, at kunstnerne løbende skal kunne indsætte en del af indkomsten fra den kunstneriske virksomhed (f.eks. fra en biblioteksafgift). Det beløb, som indsættes på kontoen, fratrækkes i den skattepligtige

indtægt for det pågældende år. Til gengæld skal kunstneren indtægtsføre de beløb, som bliver hævet på kontoen.

Kunstnerne får med en opsparingsordning mulighed for i en periode alene at leve af udtræk fra kontoen, mens de koncentrerer sig om det kunstneriske arbejde.

Kunstnerne kan med opsparingsordningen investere *i tid*, hvor henlæggelses- og opsparingsordning for erhvervsdrivende typisk tager sigte på investering i *afskrivningsberettigede aktiver*, hvilket kunstnerne sædvanligvis ikke har brug for.

8. Udvalgets konklusioner.

Udvalget er herefter kommet frem til, at der er behov for følgende muligheder for udjævning og lempelse af de skattepligtige indtægter:

a) Lempelsesadgangen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat skal lovfæstes, således at kunstnerne har et krav på at få en lempelse, og således at der fastsættes objektive kriterier for, under hvilke omstændigheder der skal gives lempelse til kunstneren, såfremt denne ønsker det.

b) Der er endvidere behov for en udjævningsordning, således som det socialdemokratiske forslag om en ophavsmandskonto er udtryk for. En sådan udjævningsadgang vil især tilgodese kunstnere med stærkt svingende indkomster af en vis størrelse.

c) Endelig er der behov for en opsparingsordning, hvor kunstnere uanset om indkomsten er lille eller stor, svingende eller jævn, med fradragsvirkning kan tilsidesætte beløb, der på et givet tidspunkt hæves og indtægtsføres. En sådan ordning vil også styrke mulighederne for, at kunstnere, der har erhverv ved siden af deres kunstneriske virksomhed kan spare op til at etablere sig, og det vil give kunstnere mulighed for at spare op til i en periode at kunne hellige sig en bestemt opgave, som ikke umiddelbart giver noget økonomisk udbytte.

d) Virksomhedsordningen er et skridt i den rigtige retning.

Udvalget finder dog, at der fortsat er behov for en række lovgivningsinitiativer, der især tager sigte på kunstnernes specielle forhold. Skattereformen har ikke generelt betydet en ændring eller en lettelse i kunstnernes skattemæssige forhold.

Skattedepartementets medlem af udvalget, Erik S.M. Hansen, finder, at der ved valg af ordninger bør lægges vægt på, at den eller de ordninger, der vælges, er enkle at administrere og lette at forstå for den enkelte kunstner. Hvis der derfor skal vælges mellem den ovenfor under pkt. a nævnte ordning i lov om særlig indkomstskat og den under pkt. b nævnte ophavsmandskontoordning, mener dette medlem, at disse hensyn bedst tilgodeses gennem ordningen i lov om særlig indkomstskat.

Formanden for udvalget, Bendt Rothe, tiltræder denne udtalelse.

Danske Billedkunstneres Fagforenings medlem af udvalget, Steen Krarup Jensen, foreslår, at man venter med at tage initiativer til at fremsætte de forslag, der stilles i denne delbetænkning, indtil udvalget har behandlet en større del af kommissoriets punkter. På denne måde vil der blive mulighed for at vurdere, hvilke initiativer, der bedst vil afhjælpe de problemer kunstnerne faktisk har, og for at vurdere hvorledes en eventuel gennemførelse af et givet forslag vil indvirke på behovet for gennemførelse af et eller flere andre givne forslag.

Efter dette medlems opfattelse har skattereformens forhøjelse af proportionalsskattetrækket og indførelse af virksomhedsordningen i nogen grad formindsket behovet for ordninger, som kan sætte kunstnerne i stand til at undgå progressiv beskatning. Medlemmet mener således, at en stor del af de kunstnere, som i praksis ville kunne bruge ophavsmandskontoordningen og/eller opsparingsordningen, er de samme, som kan få gavn af de nævnte dele af skattereformen.

Medlemmet påpeger, at mange fuldtidskunstnere, ihvertfald blandt billedkunstnerne, har ekstremt lave indkomster, og at disse kunstnere typisk, hvis de ét år får en forholdsvis stor indkomst, skal bruge pengene til at betale gæld, som er oparbejdet i „magre“ år. Kunstnere i disse situationer er ikke i stand til at sætte penge ind på en „skattesparekonto“. De i betænkningen foreslåede kontoordninger vil helt overvejende kunne bruges af 2 grupper af personer med indtægter fra kunstnerisk arbejde: 1. Fuldtidskunstnere, som er så økonomisk velfunderede, at de er i stand til at sætte væsentlige beløb ind på en konto og 2. personer, som har et andet egentligt erhverv end deres kunstneriske arbejde. Medlemmet mener, det bør overvejes, om skattelettelser til den første gruppe (økonomisk velfunderede kunstnere) er særligt tiltrængt og kulturpolitisk vigtigt, og om skattelettelser til gruppe 2 (deltids/amatørkunstnere) er kulturpolitisk ønskeligt. Det sidstnævnte fordi, lettelse til denne gruppe vil have tendens til at påvirke erhvervsstrukturen på det kunstneriske område i retning af flere deltids/amatørkunstnere og færre fuldtids/professionelle kunstnere. Medlemmet finder, at man, hvis der skal laves udjævningsordninger for kunstnerne, bør overveje en ordning, som giver kunstnerne mulighed for at dele et „godt“ års indtægter ud til beskat-

ning på de foregående års indtægter. En sådan ordning ville kunne bruges af de med størst behov for udjævning. Nemlig de kunstnere, som arbejder i flere år næsten uden indtægter og typisk under oparbejdelse af en væsentlig gæld, og som på et tidspunkt - direkte eller indirekte som følge af disse års arbejde - får en større indtægt.

Efter dette medlems opfattelse er det væsentlige behov på området imidlertid behovet for lettelser som kan hjælpe kunstnere i de „magre“ år, f.eks. lettelser direkte i beskatningen og/eller lettelser, som kan stimulere omsætningen på området. Medlemmet ønsker at understrege, *at sådanne lettelser vil komme alle kunstnere til gode også de kunstnere, som ville kunne benytte de i denne betænkning foreslåede ordninger.*

Efter medlemmets opfattelse er det derfor nødvendigt at foretage en helhedsvurdering af hvilke tiltag, der faktisk vil kunne hjælpe kunstnerne og kulturlivet ud fra hvordan forholdene faktisk er.

Kapitel 6.

Udvalgets overvejelser omkring afgrænsningen af personkreds og indtægtsarter i udvalgets forslag.

I forbindelse med udvalgets drøftelse af afgrænsningen af personkredsen og indtægtsarter, der skal kunne opnå en særlig lempelig behandling, har der været nedsat et underudvalg, som har behandlet disse spørgsmål. Underudvalgets sammensætning er nævnt i kapitel 1., afsnit 2.

1. Afgrænsning af personkreds.

Med hensyn til afgrænsningen af *personkredsen*, er det i kommissoriets pkt. 2 anført, at selvstændigt arbejdende kunstnere i vidt omfang er underlagt de samme regler, som gælder for selvstændige erhvervsdrivende.

Udvalget påpeger, at kommissoriet omfatter kunstnere, der er *selvstændigt arbejdende*, men finder, at problemerne bør løses, uanset om de bl.a. i det skattemæssige system betragtes som selvstændige erhvervsdrivende eller som lønmodtagere.

Ved afgrænsningen af personkredsen har udvalget endvidere lagt vægt på at finde et kriterium, som er let at administrere, og som ikke giver anledning til hverken misbrug eller misnøje.

Det er i praksis ikke muligt at skabe en entydig afgrænsning af, hvem der er kunstnere eller hvilke frembringelser, der skal betragtes som kunst. Udvalget har derfor fundet, at en afgrænsning af personkredsen i udvalgets forslag mest hensigtsmæssigt kan knyttes til allerede kendte og anvendte begreber.

Centralt i denne sammenhæng står *ophavsretsloven*. Lovens kapitel I omhandler den, som frembringer et litterært eller kunstnerisk værk, mens lovens kapitel V bl.a. omhandler beskyttelsen af de udøvende kunstnere.

Udvalget er dog opmærksom på, at ophavsmandsbegrebet efter ophavsretsloven også omfatter personer udover kredsen af egentlige kunstnere. Der kan f.eks. være tale om videnskabsmænd og faglitterære forfattere. Nogle af udvalgets medlemmer har fundet, at disse persongrupper for så vidt ligger udenfor udvalgets kommissorium. Imidlertid finder disse medlemmer - bl.a. på grund af de glidende overgange, der vil være mellem f.eks. en skønlitterær

og en faglitterær forfatter - at det er hensigtsmæssigt, at afgrænsningen af personkredsen sker med henvisning til ophavsretslovens kapitel I og kapitel V.

Et særligt forhold gør sig dog gældende med hensyn til udvalgets forslag om en objektivisering af § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat. Denne bestemmelse har hidtil også omfattet personer, som ikke er omfattet af ophavsretslovens kapitel I og V. Det gælder bl.a. opfindere. Udvalget har ikke ønsket at medvirke til en forringelse af disse personers forhold og har derfor ønsket at bibeholde den hidtil gældende afgrænsning i § 17, stk. 1, men således at det samtidig i bemærkningerne præciseres, at udøvende kunstners ekstraordinære indtægter også er omfattet af bestemmelsen.

Med hensyn til afgrænsningen i udvalgets forslag til en opsparingsordning og i udvalgets forslag til ændringer i det forslag om en ophavsmandskontoordning, som tidligere har været fremsat i folketinget, foreslår udvalget som nævnt afgrænsningen relateret til ophavsretslovens kapitel I og V.

Omfattet af denne lovs kapitel I er den, som frembringer et litterært eller kunstnerisk værk. Der kan være tale om ophavsmanden til en skønlitterær eller beskrivende fremstilling, et musikværk, et koreografisk værk eller et filmværk etc. Også den som har frembragt billedkunst (malerier, skulpturer m.v.) bygningskunst eller brugskunst (herunder formgivning) vil være omfattet af lovens kapitel I. Det samme gælder den, der bearbejder eller oversætter kunstneriske værker, jfr. ophavsretslovens § 4.

Ophavsretslovens kapitel V vedrører de såkaldte udøvende kunstners rettigheder. Til de udøvende kunstnere regnes skuespillere, musikere, sangere og dansere m.fl. Endvidere er producenter af grammofonplader og indspillede lydband samt radio- og fjernsynsforetagender omfattet af bestemmelserne i kapitel V, jfr. om disse juridiske personer straks nedenfor.

Selv om beskyttelsesperioden for det pågældende værk eller præstation er udløbet, vil eventuelle indtægter fra værket eller præstationen fortsat være omfattet af udvalgets forslag. Efter kapitel I er beskyttelsesperioden 50 år efter kunstnerens dødsår og efter kapitel V 50 år fra præstationens optagelse.

Efter udvalgets opfattelse er det som tidligere nævnt kun personer, der skal være omfattet af udvalgets forslag. Endvidere skal disse personer selv have skabt det værk eller udført den præstation, som indtægten stammer fra. Dette betyder, at visse indehavere af kapitel V-rettigheder ikke omfattes af forslagene. Det drejer sig bl.a. om radio- og fjernsynsforetagender, samt visse producenter, der f.eks. udøver virksomhed i selskabsform.

Danske Billedkunstneres Fagforenings medlem af udvalget, Steen Krarup Jensen, finder, at det bør sikres, at personkredsen også omfatter billedkunstnere, som arbejder med fotografi som egentlig billedkunstnerisk udtryks-

form. Disse kunstnere er ikke omfattet af Ophavsretslovens kap. I eller V, men af lov om retten til fotografiske billeder.

2. Afgrænsning af indtægtsarter.

Med hensyn til afgrænsningen af *indtægtsarter* finder udvalget, at det som udgangspunkt er uden betydning, om en indkomst hos en kunstner skattemæssigt betragtes som A- eller B-indkomst. Derimod finder udvalget, at indtægten skal stamme fra en afhændelse eller andre lignende dispositioner over en ophavsrettighed, som stammer fra *et værk* eller *en præstation*, som den pågældende *selv har frembragt*.

Denne afgrænsning vil medføre, at der skal foretages en nærmere vurdering af indtægter, der stammer fra et ansættelsesforhold, hvor en kunstner som arbejdstager ved ansættelsesaftalen forpligtiger sig til at levere et kunstnerisk værk eller udføre en kunstnerisk præstation.

Sådanne ansættelsesaftaler kan have karakter af faste fortløbende arrangementer, f.eks. som musiker i et symfoniorkester, fast ansat skuespiller eller som fastansat journalist ved et dagblad m.v. Det er udvalgets opfattelse, at *faste regelmæssige indtægter* fra ansættelsesforhold af *længerevarende karakter* ikke skal være omfattet af udvalgets forslag. Udvalget finder, at der i disse tilfælde er tale om indtægts- og arbejdsforhold, som ikke er omfattet af udvalgets kommissorium, og at det ville være vanskeligt at begrunde en forskelsbehandling mellem kunstnere og andre samfundsgrupper, der har regelmæssige indtægter.

Udvalget understreger imidlertid, at der ikke hermed er taget stilling til inddragelsen af de nævnte indtægter og udgifter forbundet med indtægtserhvervelsen under eventuelle øvrige af kunstnerbeskatningsudvalgets fremtidige forslag, f.eks. vedrørende fradragsregler m.v.

I konsekvens af ovenstående finder udvalget derfor, at indtægter af free-lance karakter bør kunne henføres under opsparings- og ophavsmandskontoordningerne.

Disse indtægter vil typisk have den sporadiske og svingende karakter, der begrunder anvendelsen af de to nævnte forslag.

Free-lance aftaler går typisk ud på, at arbejdstageren forpligtiger sig til at udføre en bestemt opgave eller et projekt, undertiden med en tidsbegrænsning indbygget i selve aftalen. Det er kendetegnende, at free-lanceren arbejder fra opgave til opgave. Ofte vil der endvidere ikke være indeholdt bestemmelser i aftalen om fast arbejdstid, og sædvanligvis er arbejdsgiveren heller ikke forpligtiget socialt overfor free-lanceren, hverken i arbejdsperioden eller udover denne.

Det er udvalgets opfattelse, at det sædvanligvis ikke vil volde ligningsmyndighederne vanskeligheder at afgøre, om der foreligger en free-lance-aftale eller et fast ansættelsesforhold af længerevarende karakter.

Danske Billedkunstneres Fagforenings medlem af udvalget, Steen Krarup Jensen, finder, at også kunstnere med faste, regelmæssige indtægter fra ansættelsesforhold af længerevarende karakter bør kunne anvende udjævningsordningerne, hvis disse indføres. At udelukke kunstnere med regelmæssige indtægter fra ansættelsesforhold i deres fag fra at kunne anvende opsparingsordningen strider mod hensigten med ordningen, der skal give mulighed for „en opsparing af løbende, jævne indtægter fra den kunstneriske virksomhed." Efter dette medlems opfattelse ville opsparingsordningen netop for kunstnere i egentlige ansættelsesforhold som kunstnere kunne have en vis kulturpolitisk betydning. Den ville sætte disse kunstnere i stand til at spare op til en periode, hvori de kunne udvikle sig kunstnerisk ved at arbejde på en anden måde, end det nuværende ansættelsesforhold giver dem mulighed for. Dette medlem foreslår derfor, at begrænsningen udgår.

Kapitel 7.

Udvalgets forslag til indkomstudjævning.

1. Udvalgets forslag til en lovfæstet adgang til lempelse af ekstraordinært store engangsindtægter.

§1.

I lov om særlig indkomstskat *m.u.*, jfr. lovbekendtgørelse nr. indsættes efter § 17 som ny bestemmelse:

"§ 17 A. Såfremt der i en persons skattepligtige almindelige indkomst indgår en indtægt, der efter den pågældendes sædvanlige indkomstforhold er ekstraordinært stor, og som fremtræder som resultatet af et opfinderarbejde eller et arbejde af litterær, kunstnerisk, videnskabelig eller lignende karakter, kan den skattepligtige over for ligningsmyndighederne tilkendegive, at en del af denne indtægt skal overføres til beskatning efter reglerne om særlig indkomstskat jfr. dog stk. 2-3.

Stk. 2. Den ekstraordinært store indtægt efter stk. 1 skal overstige 15.000 kr. og udgøre mindst 25 pct. af den gennemsnitlige skattepligtige almindelige indkomst i de 3 nærmest foregående indkomstår.

Stk. 3. Ved overførsel til beskatning efter reglerne i afsnit I og II, fragår 25 pct. af den gennemsnitlige skattepligtige almindelige indkomst i de 3 nærmest foregående indkomstår, dog mindst 15.000 kr., idet dette beløb skal beskattes som almindelig indkomst.

Stk. 4. Mindstebeløbene på 15.000 kr. i stk. 2 og 3 reguleres efter personskattelovens § 20.

§2.

(Konsekvensændringer)

§3.

(Ikrafttrædelsesbestemmelse)

Bemærkninger til lovforslaget.

1. Forslaget går ud på at lovfæste den administrative praksis, som har udviklet sig omkring lempelsesreglen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat. Efter denne regel kan en del af ekstraordinære store engangsindtægter, der er resultatet af opfinderarbejde eller arbejde af kunstnerisk eller videnskabelig karakter m.v., overføres fra den almindelige indkomst til den særlige indkomst, således at der sker en lempelse i den samlede skat for det indkomstår, hvor den ekstraordinære store indkomst erhverves.

Lov om særlig indkomstskat er senest ændret ved.....

2. Såfremt der i en persons skattepligtige almindelige indkomst indgår en indtægt, der efter den pågældendes indkomstforhold er ekstraordinær stor, og som fremtræder som resultatet af et opfinderarbejde eller et arbejde af litterær, kunstnerisk, videnskabelig eller lignende karakter, kan amtsskatteinspektoratet (i København og på Frederiksberg skattedirektoratet) i medfør af bestemmelsen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat tillade, at en del af indtægten beskattes som særlig indkomst.

Bestemmelsen blev indført i 1958 og fik sin nuværende formulering og placering i 1960. Med bestemmelsen tilsigtes det at kunne lempe den progressive almindelige indkomstbeskatning, som finder sted, når en kunstner eller opfinder udnytter eller sælger et værk eller opfinderarbejde.

Lempelsen sker ved, at en del af indkomsten overføres til beskatning som særlig indkomst. I den særlige indkomst foretages et fradrag på 6.000 kr. inden skatten beregnes med 50 pct. (for personer).

Bestemmelserne i lovforslaget er udarbejdet med udgangspunkt i den administrative praksis, som har udviklet sig i forbindelse med anvendelsen af § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat.

Efter denne praksis er bestemmelsen kun fundet anvendelig, når den ekstraordinære store indtægt stammer fra afhændede eller udnyttede rettigheder m.v. vedrørende opfindelser og værker, som er skabt af den, som af hænder eller udnytter dem.

Der kan f.eks. være tale om en forfatters indtægter i henhold til en forlagskontrakt. Indtægter fra f.eks. maler-, billedhugger- og komponistvirksomhed vil også være omfattet af bestemmelsen.

Derimod har ligningsmyndighederne hidtil ikke fundet, at der kan foretages overførsel til særlig indkomst af f.eks. en skuespillers ekstraordinære store indtægt ved deltagelse i en bestemt produktion.

Denne fortolkning af den nugældende § 17, stk. 1, er bl.a. blevet kritiseret af kunstnerbeskatningsudvalget, hvis delbetænkning ligger til grund for dette lovforslag. Udvalget finder, at der ikke i formuleringen af § 17, stk. 1,

er noget til hindring for, at også udøvende kunstnere som f.eks. skuespillere, har adgang til at overføre en del af en ekstraordinær stor indkomst til beskatning med særlig indkomstskat.

Med dette lovforslag tilsigtes det at imødekomme kunstnerbeskatningsudvalgets kritik af den hidtidige praksis også på dette punkt. Opfylder en udøvende kunstner derfor i øvrigt forslaget forskellige betingelser vil den pågældende kunne kræve, at et beløb overføres til beskatning med særlig indkomstskat.

3. I *stk. 2*, i den foreslåede § 17 A er nærmere angivet, hvad der skal forstås ved en ekstraordinær stor indkomst. Der lægges afgørende vægt på den procentvise indkomststigning, som skal udgøre 25 pct. eller mere af den gennemsnitlige indkomst i de 3 nærmest foregående indkomstår. I den nuværende administrative praksis sættes procentstigningen i forhold til en „normalindtægt“, der er det foregående års skattepligtige indkomst, eventuelt under unormalt svingende indtægter et gennemsnit af f.eks. de 3 tidligere indkomstårs indtægter. Som anført foreslås det nu, at normalindtægten altid sættes til et gennemsnit af de 3 foregående års skattepligtige almindelige indkomst.

Af administrative hensyn bortses der dog fra engangsindtægter på under 15.000 kr. Dette beløb reguleres fremover efter personskattelovens § 20.

Det fremgår af *stk. 1* i den foreslåede bestemmelse, at kun *en del* af den ekstraordinære store indkomst kan overføres til beskatning som særlig indkomst. I *stk. 3* er herefter angivet, at der inden overførslen til beskatning som særlig indkomst fragår et beløb svarende til 25 pct. af den gennemsnitlige almindelige skattepligtige indkomst i de 3 nærmest foregående år, dog mindst 15.000 kr. Mindstebeløbet reguleres efter personskattelovens § 20.

Som det foran er anført, reguleres mindstebeløbene i *stk. 2* og *3* på 15.000 kr. efter personskattelovens § 20, hvilket er angivet i *stk. 4*.

Efter personskattelovens § 20 forhøjes eller nedsættes det beløb, som er nævnt i lovteksten - 15.000kr. - med samme procent, som den, hvormed årets reguleringstal afviger fra 100. I 1987 er reguleringspristallet 100.

4. (Administrative og økonomiske konsekvenser).

2. Udvalgets forslag om en ændret afgrænsning af personkredsen og indtægtsarterne i forslaget om en konto for ophavsmænd mil.

I lovforslaget om en konto for ophavsmænd ændres lovforslagets titel til *forslag til lov om konto for ophavsmænd rn.fl.* og § 1 i forslaget affattes således:

"§ 1. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan ophavsmænd milt. opnå fradrag efter reglerne i denne lov. Omfattet af denne lov er forfattere, billedkunstnere, komponister, arkitekter, scene- og filminstruktører, optrædende kunstnere og andre, der ved deres personlige indsats frembringer kunstneriske værker eller yder kunstneriske præstationer, jfr. kapitel I og kapitel V i lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker.

Stk. 2. Indkomst, som skal danne grundlag for fradrag efter denne lov, skal være opnået ved en præstation eller en afhændelse eller andre lignende dispositioner over en ophavsrettighed til et værk eller arbejde, som den pågældende selv har frembragt.

Stk. 3. Almindelig periodisk løn under et fast ansættelsesforhold er ikke omfattet af reglerne i denne lov."

§ 1 i forslaget til lov om konto for ophavsmænd lød således:

"§ 1. Ved opgørelse af den skattepligtige indkomst kan fysiske personer opnå fradrag for indtægt som ophavsmænd ifølge lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker - på de vilkår og i det omfang, der angives i nærværende lovs § 2 - § 14."

Endvidere skal der ske ændringer af lovforslagets pristalsreguleringsbestemmelser.

Bemærkninger til ændringsforslaget.

Det oprindelige forslag til en konto for ophavsmænd vedrørte alene indtægter som ophavsmand ifølge lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker.

Denne afgrænsning af indtægtsarterne ville afskære bl.a. udøvende kunstnere fra at kunne benytte ordningen med hensyn til indtægter, der ikke stammede fra udnyttelsen af de såkaldte sekundære rettigheder. Kunstnerbeskatningsudvalget har imidlertid fundet, at også udøvende kunstnere som f.eks. musikere, skuespillere og dansere skal have mulighed for at opnå en lempeligere skattemæssig behandling af indtægterne fra deres kunstneriske præstationer, selv om der ikke er tale om udnyttelsen af rettigheder, omfattet af kapitel I i ophavsretsloven. Dette vil betyde en udvidelse af anvendelsesområdet, der især vedrører indtægter fra optræden.

Kunstnerbeskatningsudvalget har dog fundet, at indtægter fra faste ansættelsesforhold ikke skal kunne danne grundlag for fradrag i indkomsten efter reglerne i forslaget til en konto for ophavsmænd. Kunstnerbeskatnings-

udvalget har herved henset til, at det oprindelige forslag til en konto for ophavsmænd alene omfattede kunstnere med stærkt svingende indkomster.

Der er derimod ikke noget til hindring for, at en kunstner, som har indtægter uden for et fast ansættelsesforhold, kan benytte ordningen for så vidt angår denne indtægt. Der kan f.eks. være tale om en fast ansat musiker eller danser, som har free-lance-engagementer ved siden af ansættelsesforholdet.

Det er kunstnerbeskatningsudvalgets opfattelse, at den nu foreslåede afgrænsning af personkreds og indtægtsarter i forslaget til lov om en konto for ophavsmænd på en mere rimelig måde tilgodeser kunstnernes særlige behov for i et vist omfang at kunne udjævne svingende indkomster. Det er samtidig udvalgets opfattelse, at der med den nu foreslåede ændrede afgrænsning i § 1 ikke er sket en udvidelse af lovforslagets anvendelsesområde, som i væsentlig grad forrykker de administrative og provenumæssige konsekvenser, som blev lagt til grund ved fremsættelsen af det oprindelige forslag om en konto for ophavsmænd.

3. Udvalgets forslag til en opsparingsordning for kunstnere.

Forslag til

lov om en opsparingsordning for kunstnere m.fl.

§ 1. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan forfattere, billedkunstnere, komponister, arkitekter, scene- og filminstruktører, optrædende kunstnere og andre, der ved deres personlige indsats frembringer kunstneriske værker eller yder kunstneriske præstationer, jfr. kapitel I og kapitel V i lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker, foretage opsparing efter reglerne i denne lov.

Stk. 2. Indkomst, som skal danne grundlag for fradrag efter denne lov, skal være opnået ved en præstation eller en afhændelse eller andre lignende dispositioner over en ophavsrettighed til et værk eller arbejde, som den pågældende selv har frembragt.

Stk. 3. Almindelig periodisk løn under et fast ansættelsesforhold er ikke omfattet af reglerne i denne lov.

Stk. 4. Opsparingen kan fradrages i den skattepligtige indkomst i det indkomstår, for hvilket opsparingen finder sted. Indkomsten skal være erhvervet i opsparingsåret.

Stk. 5. Der skal mindst opspares 500 kr., og der kan højst opspares 25 pct. af den i stk. 1 anførte indtægt, dog således, at der altid kan opspares 50.000 kr. af denne indkomst.

§ 2. Inden udløbet af fristen for indgivelse af selvangivelse for opsparingsåret, skal beløbet til opsparing indsættes på en konto i et af de pengeinstitutter, som er omfattet af stk. 3.

Stk. 2. Kontoen benævnes „opsparingsordning for kunstnere mil.“ og skal bære påtegning om den skattepligtiges navn, adresse og personnummer.

Stk. 3. Konto for opsparingsordning for kunstnere mil. kan oprettes i danske banker og sparekasser samt i andelskasser, som er medlem af Foreningen Danske Andelskasser, og som underkaster sig de kontrolforanstaltninger med hensyn til disse konti, som fastsættes af ministeren for skatter og afgifter.

§ 3. Hævede beløb medtages i den skattepligtige almindelige indkomst i det indkomstår, hvori de er hævet.

Stk. 2. Opsparingen skal være hævet i sin helhed inden 12 år efter udløbet af opsparingsåret.

Stk. 3. Har en skattepligtig foretaget opsparing for flere indkomstår, skal opsparingen vedrørende et givet indkomstår først kunne hæves, når tidligere opsparinger er hævet fuldt ud.

Stk. 4. Er opsparingen ikke hævet i sin helhed inden den frist, som er angivet i stk. 2, medregnes opsparingen i den skattepligtige almindelige indkomst for det indkomstår, hvor fristen udløber.

§ 4. I tilfælde af den skattepligtiges død eller konkurs, skal der foretages en efterbeskatning af ikke hævede opsparinger gennem en forhøjelse af den skattepligtige indkomst for opsparingsårene med de pågældende beløb. Det samme gælder, hvis skattepligten efter kildeskattelovens § 1 ophører af anden grund end ved død.

Stk. 2. Det indestående beløb på kontoen for opsparingsordning for kunstnere m.fl. tjener til sikkerhed for det skattekrav, som kan opstå efter stk. 1 og kan ikke forlanges udbetalt før dette krav er fyldestgjort.

Stk. 3. I tilfælde af kontohaverens død kan det opsparede beløb dog overtages af den efterlevende ægtefælle på de betingelser, som var gældende for afdøde.

§ 5. Foretagne indskud på kontoen kan ikke gøres til genstand for kreditorforfølgning, jfr. dog § 4.

§ 6. Renter, der tilskrives kontoen kan hæves i overensstemmelse med de regler, som vedkommende pengeinstitut har fastsat herom.

§ 7. Opsparede beløb medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige formue.

§ 8. Ministeren for skatter og afgifter kan fastsætte nærmere regler for pengeinstitutternes medvirken ved ordningen og for tilsynet med de i pengeinstitutterne oprettede konti.

Stk. 2. Ministeren for skatter og afgifter fastsætter i øvrigt de nærmere regler for gennemførelsen af denne lov, herunder tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 9. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget går ud på at gennemføre en opsparingsordning, der især vil komme kunstnere til gode. Når der er opsparet et tilstrækkeligt beløb, har disse kunstnere mulighed for i en periode alene at leve af udtræk fra kontoen, mens de koncentrerer sig om det kunstneriske arbejde.

Ordningen er et supplement dels til lempelsesreglen i § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat, dels til det forslag om en ophavsmandskontoordning der tidligere har været fremsat af Socialdemokratiet i folketinget, og som kunstnerbeskatningsudvalget har behandlet og tiltrådt med en mindre udvidelse af forslagens anvendelsesområde. Både ophavsmandskontoordningen og lempelsesreglen i § 17, stk. 1, tager sigte på udjævning af ekstraordinært store indkomster fra arbejder af kunstnerisk karakter m.v. En afgørende forskel mellem disse to ordninger og den her foreslåede ordning er, at der efter dette forslag kan ske en opsparing af *løbende, jævne* indtægter fra den kunstneriske virksomhed.

Dette kan f.eks. være tilfældet for en forfatter, som har løbende biblioteksafgifter. I det hele taget vil ordningen være til gavn for de kunstnergrupper, som sædvanligvis vil være nødt til at have et fast arbejde ved siden af deres kunstneriske virksomhed, og hvor denne kunstneriske virksomhed set over en periode kan medføre relativt jævne, men ofte lave indkomster. Disse kunstnere vil typisk ikke opfylde betingelserne for at få lempelse efter § 17, stk. 1, i lov om særlig indkomstskat eller for at kunne indsætte et beløb på en ophavsmandskonto.

Den foreslåede ordning vil dels have betydning, når en kunstner ønsker at koncentrere sig om at udføre et bestemt værk, f.eks. at skrive en bog eller at udarbejde et projekt, f.eks. med henblik på deltagelse i en konkurrence. Ordningen vil imidlertid også have betydning for kunstnere, som overvejer at overgå til fuldstændigt at leve af deres kunstneriske virksomhed. Disse kunstnere får med denne ordning mulighed for at prøve, om der er mulighed for at leve af f.eks. at male eller skrive, uden at deres egen eller deres families økonomi af den grund kommer til at stå på spil.

Den foreslåede ordning skal endvidere ses i lyset af de henlæggelses- og opsparingsordninger, som mange erhvervsdrivende har mulighed for at benytte. Selv om mange kunstnere henregnes til de selvstændige erhvervsdrivendes gruppe, har kunstnere i realiteten ikke mulighed for at benytte disse ordninger. Det, som kunstnerne typisk har brug for, er opsparing med henblik på investering i tid, mens ordningerne for de erhvervsdrivende typisk tager sigte på anskaffelse af f.eks. afskrivningsberettigede aktiver.

Ved udformningen af de forskellige bestemmelser er det tilstræbt, at ordningen giver så få administrative problemer som muligt for såvel kunstnere som myndigheder.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1

Det grundlæggende princip i opsparingsordningen er, at det opsparede beløb fradrages i den skattepligtige indkomst i det indkomstår, hvor opsparingen finder sted, og til gengæld indtægtsføres i det år, hvor det hæves.

Berettiget til at foretage en opsparing efter forslaget er personer, der har haft indtægter, som er resultatet af et arbejde af litterær, kunstnerisk, videnskabelig eller lignende karakter. Persongrupperne skal være omfattet af ophavslovens kapitel I eller V. Det kan dreje sig om f.eks. forfattere, billedkunstnere, komponister, arkitekter, scene- og filminstruktører og optrædende kunstnere. Også kunstnere, der har indtægter i forbindelse med free-lance-engagementer, er omfattet af opsparingsordningen. Er der imidlertid tale om indtægter fra et almindeligt længerevarende ansættelsesforhold, kan der ikke foretages opsparing af denne del af indkomsten.

Til § 2

Beløb til opsparing skal indsættes på en konto i et pengeinstitut inden udløbet af fristen for indgivelse af selvangivelse for opsparingsåret. F.eks. har en kunstner i 1985 tjent 100.000 kr. som nævnt i forslaget § 1. Det maksimale beløb til opsparing af denne ophavsmandsindkomst er 50.000 kr. Kunstnerens indkomstår følger kalenderåret, og den pågældende kunstner er undergivet den sædvanlige frist for indgivelse af selvangivelse. I denne situation skal den nævnte indkomst være optjent fra den 1. januar 1986 til den 31. december 1986. Opsparingen kan ske i perioden fra den 1. januar 1986 til 15. februar 1987.

Den indkomst, som opsparingen beregnes af, skal være indkomst, der efter de sædvanlige regler er skattepligtig almindelig indkomst for kunstneren.

Det sædvanlige er, at kunstnere beskattes i det år, hvor et kunstværk sælges og ikke i det år, hvor det fuldføres. Afgørende for beskattningen af indkomsterne er det tidspunkt, hvor kunstneren efter aftale med køberen har erhvervet en endelig ret til salgssummen. Dette betyder, at både kontantbeløb og tilgodehavender skal medregnes ved indkomstopgørelsen i det pågældende år. Det vil sige, at opsparingen både kan beregnes af indkomne kontantbeløb fra salg af kunstværker og for tilgodehavender, der i øvrigt skal medregnes i den skattepligtige indkomst.

Honorarer for flerårige arbejder, der udbetales som et samlet beløb, skal normalt først beskattes, når arbejdet er afsluttet, og honoraret for arbejdet er fastsat og udbetalt. Eventuel opsparing af sådanne indkomster kan derfor først foretages fra dette tidspunkt.

Forfatterhonorarer skal principielt beskattes, når de er indtjente. Den del af honoraret, der udbetales som en procentdel af salgsindtægten og som først kommer til udbetaling efter det år, på grundlag af hvis salgsindtægter andelen beregnes, beskattes efter praksis først i udbetalingsåret. Af samme grund kan der først foretages opsparing af beløbet i samme år.

À-contobeløb beskattes normalt i de år, hvor det bliver udbetalt. Derfor kan der også foretages opsparing af **à-contobeløb** i udbetalingsåret.

Der kan ikke foretages opsparing af indtægter, der stammer fra ophavsretligheder eller nærstående, rettigheder (jfr. kapitel V - ophavsretsloven), der ikke er tilvejebragt af kunstneren selv. Det gælder f.eks. arvede rettigheder eller rettigheder, som er købt.

Kontoen benævnes „opsparingsordning for kunstnere mil.“ og skal bære påtegning om den skattepligtiges navn, adresse og personnummer. En konto for opsparingsordning for kunstnere mil. skal oprettes i pengeinstitutter, som har underkastet sig de kontrolforanstaltninger, som fastsættes af ministeren for skatter og afgifter. Der vil formentlig i første række blive tale om, at pengeinstitutterne skal indberette årets bevægelser på kontoen til skattemyndighederne.

Til § 3

Hævde beløb skal medtages i den skattepligtige almindelige indkomst i det indkomstår, hvori de er hævet. Indsatte beløb skal hæves på den **måde**, at først indsatte beløb også hæves først. Er indsatte beløb ikke hævet i deres helhed, når 12 år-fristen udløber, skal beløbet medregnes i den skattepligtige almindelige indkomst, for det indkomstår, hvor fristen udløber.

Til §§ 4 og 5

Opsparede beløb skal i første række komme kunstnerne til gode. Foretagne indskud på kontoen kan derfor ikke umiddelbart gøres til genstand for kreditorforfølgning eller falde i arv. I tilfælde af den skattepligtiges død eller konkurs, skal der foretages en efterbeskatning af ikke anvendte opsparinger. Efterbeskatningen gennemføres på den måde, at den skattepligtige indkomst for de enkelte opsparingsår forhøjes med de ubenyttede beløb. Herefter beregnes den skat, der skulle have været betalt, såfremt der ikke havde været foretaget fradrag i den skattepligtige indkomst for indsatte beløb på kontoen. Der skal ligeledes ske efterbeskatning, hvis skattepligten efter kildeskatte-lovens § 1 ophører af anden grund end ved død, d.v.s. ved fraflytning.

Det indestående beløb tjener til sikkerhed for det skattekrav, som kan opstå i forbindelse med efterbeskatningen. Det indestående beløb kan derfor ikke forlanges udbetalt, før skattevæsenets krav er fyldestgjort.

Til §§ 6 og 7

Renter, der tilskrives indestående beløb, hæves i overensstemmelse med de regler, som vedkommende pengeinstitut har fastsat herom. Renterne medregnes i den skattepligtige indkomst efter de sædvanlige regler, dvs. det tidspunkt, hvor renterne kan forlanges tilskrevet kontoen til en sædvanlig rentetilskrivningstermin eller ved fuldstændig ophævelse af kontoen.

Samtlige opsparede beløb skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige formue.

Til § 8

§ 8 indeholder en bemyndigelsesbestemmelse til ministeren for skatter og afgifter til at fastsætte de nærmere regler for pengeinstitutternes medvirken ved ordningen. Endvidere bemyndiges ministeren for skatter og afgifter til at fastsætte de nærmere regler for gennemførelsen af loven.

Kapitel 8.

Beregningseksempler over forslagene til indkomstudjævning.

1. I dette kapitel vises resultaterne af nogle regneeksempler vedrørende forskellige metoder til beskatning af engangsindkomst (ophavsmandsindkomst). Det drejer sig om beskatning efter:

- Personskatteloven.
- Lov om særlig indkomstskat § 17, stk. 1.
- En ophavsmandskontoordning.
- En opsparingsordning.
- Virksomhedsskatteloven.

2. Ifølge *lov om særlig indkomstskat § 17, stk. 1*, kan en del af engangsindkomsten (ophavsmandsindkomst) overføres til beskatning som særlig indkomst. Ved opgørelsen af det beløb, som kan overføres, fragår 25 pct. af den løbende indkomst, dog mindst 15.000 kr., idet dette beløb beskattes som almindelig indkomst.

Ved ophavsmandskontoordninger og opsparingsordninger er det muligt for kunstnere at opspare en del af engangsindkomsten.

Efter *ophavsmandskontoordningen* gives fradrag i den skattepligtige indkomst med indtil 2/3 af årets ophavsmandsindkomst. Fradraget skal udgøre mindst 20.000 kr. og må ikke bringe den skattepligtige indkomst under 85.000 kr. Det fradragne beløb indsættes på en særlig konto, og udtræk fra kontoen skal ske inden for en 5 års periode. Når pengene trækkes ud, indgår de i den skattepligtige indkomst.

Efter *opsparingsordningen* skal der mindst opspares 500 kr., og der kan højst opspares 25 pct. af ophavsmandsindkomsten, dog således at der altid kan opspares 50.000 kr. af denne indkomst. Opsparingen skal være hævet inden 12 år.

3. Eksemplerne viser, hvorledes de forskellige ordninger vil virke for personer, der hvert år har løbende skattepligtige indkomster (men ikke positiv kapitalindkomst) varierende fra 50.000 kr. til 250.000 kr., og som opnår en engangsindkomst af forskellig størrelse, fra 25.000 kr. til 1 mill. kr. Det er i alle

eksempler forudsat, at engangsindkomsten erhverves ved udgangen af et indkomstår. Skatten af engangsindtægten er beregnet „på toppen“ af den løbende indkomst. Da der kan blive tale om beskatning på forskellige tidspunkter, viser beregningerne, hvor meget der er tilbage af engangsindtægten, når skatten er betalt, og når der tages hensyn til, at skattebetalingen efter de forskellige ordninger kan ske på forskellige tidspunkter.

Der er derfor beregnet rente på 10 pct. p.a. før skat af den del af engangsindtægten, der ikke er medgået til betaling af skat helt frem til femårsperiodens udløb.

De anførte beløb viser således, hvor meget engangsindkomsten udgør, når indkomstskatten er betalt, og renter af restbeløbet, ligeledes efter skat, fremtil periodens udløb medregnes.

Til sammenligning er det i oversigterne anført hvor meget der ville være tilbage af engangsindkomsten, hvis den blev beskattet som personlig indkomstefter de gældende regler uden anvendelse af virksomhedsordningen, og i øvrigt forrentet frem til femårsperiodens udløb ligesom ved beregningerne af de øvrige ordningers virkninger.

For at lette sammenligningen mellem de forskellige ordninger er de foran nævnte forrentede engangsindkomster efter skat i en særlig oversigt omregnet til indekstal. Her er engangsindkomsternes værdi ved beskatning efter de gældende regler sat lig med 100.

Beregningerne viser, at de forskellige forslag til ændret beskatning samt virksomhedsordningen i alle eksemplerne medfører, at beskatningen bliver lempeligere end hvis personskattelovens regler anvendes.

4. Ved beregningerne er der gjort følgende forudsætninger:

Ved fremregningen til udgangen af 1992 er (indkomst ÷ skat) forudsat forrentet med en før-skat-rente på 10 pct. p.a.

For personskatteloven, ophavsmandskontoordningen, opsparingsordningen og virksomhedsordningen gælder det, at ophavsmandsindkomsten straks eller efterhånden kommer til beskatning efter personskattelovens regler. Her er der anvendt personskattelovens 1987-skalaer og procenter.

Den almindelige indkomstskat til kommunen er beregnet ved en pct. på 28. Den samlede procent er således 50.

Det samlede personfradrag for stat og kommune udgør 23.800 kr.

Der er ikke taget hensyn til overgangsordningen for positiv nettokapitalindkomst.

Der er taget hensyn til, at den særlige indkomstskat falder til betaling ca. 9 måneder senere end skatten efter de øvrige ordninger.

Ved beregningerne vedrørende virksomhedsordningen er kapitalafkastsatsen 10 pct. Beregningsgrundlaget for kapitalafkastet er opsparing og indskudskonto primo indkomståret. Det beregnede kapitalafkast overføres altid til den skattepligtige i indkomståret og beskattes her som kapitalindkomst efter personskatteoven. Det er endvidere forudsat, at „efter-skat-beløbene” af kapitalafkast og hævning tilbageføres til virksomhedsordningen som indskud.

Anvendelse af virksomhedsordningen er så vidt muligt optimal, således at hævning fra virksomheden er tilpasset dels indkomsten uden for virksomhedsordningen dels størrelsen af opsparingskontoen i 1992, hvor denne i beregningerne kommer til endelig beskatning.

5. Det skal understreges, at beregningen ikke er udtryk for de enkelte ordningers reelle optimale anvendelse, da opsparingsordningen og især virksomhedsordningen kan anvendes ud over det 5. år.

Værdi i 1992 af ophavsmandsindkomst efter skat, ved beskatning som:

Normal indkomst 1987 og følgen- de år	Ophavsmands- indkomst	Person- skatte- loven	Særlig indkomst § 17,stk.1	Ophavsmands- kontoordning		Opsparingsordning		Virksomhedsordning
				Hæver 1/5 i 1987-92	Hæver 1992	Hæver 1/5 i 1987-92	Hæver i 1992	
kr.								
150.000 kr.	25.000 kr.	13.643	13.643	-	-	15.718	17.006	14.002
	50.000 -	27.285	32.063	30.053	31.769	31.437	34.012	28.004
	75.000 -	37.207	48.056	45.079	47.654	45.079	47.654	41.836
	100.000 -	47.129	64.049	60.106	61.539	58.722	61.297	55.667
	200.000 -	86.816	128.021	117.731	114.597	98.409	100.984	110.962
	500.000 -	205.878	319.936	272.246	266.331	234.861	232.298	248.678
	1.000.000 -	404.315	639.794	504.291	519.220	462.280	451.154	468.736
175.000 kr.	25.000 kr.	13.643	13.643	-	-	15.718	17.006	14.002
	50.000 -	23.564	28.685	30.053	30.769	31.437	31.012	27.833
	75.000 -	33.486	44.678	45.079	44.654	45.079	44.654	41.664
	100.000 -	43.408	60.671	58.865	57.299	55.001	54.576	55.481
	200.000 -	83.095	124.643	112.918	107.876	94.688	94.263	102.333
	500.000 -	202.158	316.558	252.145	259.610	231.140	225.577	234.003
	1.000.000 -	400.595	636.416	484.191	512.499	442.180	444.434	454.426
250.000 kr.	25.000 kr.	9.922	9.922	-	-	12.442	14.006	11.003
	50.000 -	19.844	19.844	23.205	25.289	24.885	28.012	22.006
	75.000 -	29.766	36.404	34.807	37.933	34.807	37.933	33.009
	100.000 -	39.687	52.397	46.409	50.578	44.729	47.855	44.012
	200.000 -	79.375	116.369	92.818	101.156	84.416	87.543	88.023
	500.000 -	198.437	308.284	232.045	252.889	211.040	218.857	220.058
	1.000.000 -	396.872	628.142	464.091	505.778	422.080	437.713	440.115

**Indeks over værdi i 1992 af ophavsmands indkomst efter skat, ved beskatning som:
(Værdi beregnet efter personskattelev = 100)**

Normal indkomst 1987 og følgende år	Ophavsmands- indkomst	Person- skatte- loven	Særlig indkomst § 17,stk.1	Ophavsmands- kontoordning		Opsparingsordning		Virksomhedsordning
				Hæver 1/5 i 1987-92	Hæver i 1992	Hæver 1/5 i 1987-92	Hæver i 1992	
kr.								
50.000 kr.	25.000 kr.	100	123	-	-	113	120	100
	50.000 -	100	112	-	-	113	120	100
	75.000 -	100	109	-	-	109	114	101
	100.000 -	100	110	-	-	110	114	104
	200.000 -	100	121	-	-	115	117	117
	500.000 -	100	143	-	-	118	118	132
	1.000.000 -	100	151	139	132	117	115	127
75.000 kr.	25.000 kr.	100	123	.	.	113	120	100
	50.000 -	100	113	110	115	114	121	101
	75.000 -	100	113	114	118	114	118	105
	100.000 -	100	114	117	119	114	117	107
	200.000 -	100	129	133	132	116	117	123
	500.000 -	100	146	140	134	118	118	131
	1.000.000 -	100	153	136	130	115	114	123
100.000 kr.	25.000 kr.	100	100	-	-	115	121	102
	50.000 -	100	119	116	119	120	122	106
	75.000 -	100	119	119	120	119	120	109
	100.000 -	100	143	144	144	138	139	132
	200.000 -	100	136	134	133	116	117	122
	500.000 -	100	150	137	132	115	116	130
	1.000.000 -	100	154	131	129	114	112	120
125.000 kr.	25.000 kr.	100	100	.	-	120	125	108
	50.000 -	100	120	113	118	116	125	104
	75.000 -	100	119	111	117	111	117	103
	100.000 -	100	126	118	124	115	120	109
	200.000 -	100	141	132	132	113	115	122
	500.000 -	100	152	137	130	114	114	125
	1.000.000 -	100	157	128	129	114	112	118

Indeks over værdi i 1992 af ophavsmands indkomst efter skat, ved beskatning som:
(Værdi beregnet efter personskattelov = 100)

Normal indkomst 1987 og følgen- de år	Ophavsmands- indkomst	Person- skatte- loven	Særlig indkomst § 17,stk.1	Ophavsmands- kontoordning		Opsparingsordning		Virksomhedsordning
				Hæver 1/5 i 1987-92	Hæver 1992	Hæver 1/5 i 1987-92	Hæver i 1992	
kr.								
150.000 kr.	25.000 kr.	100	100	-	-	115	125	103
	50.000 -	100	118	110	116	115	125	103
	75.000 -	100	129	121	128	121	128	112
	100.000 -	100	136	128	131	125	130	118
	200.000 -	100	147	136	132	113	116	128
	500.000 -	100	155	132	129	114	113	121
	1.000.000 -	100	158	125	128	114	112	116
175.000 kr.	25.000 kr.	100	100	-	-	115	125	103
	50.000 -	100	122	128	131	133	132	118
	75.000 -	100	133	135	133	135	133	124
	100.000 -	100	140	136	132	127	126	128
	200.000 -	100	150	136	130	114	113	123
	500.000 -	100	157	125	128	114	112	116
	1.000.000 -	100	159	121	128	110	111	113
250.000 kr.	25.000 kr.	100	100	-	-	125	141	111
	50.000 -	100	100	117	127	125	141	111
	75.000 -	100	122	117	127	117	127	111
	100.000 -	100	132	117	127	113	121	111
	200.000 -	100	147	117	127	106	110	111
	500.000 -	100	155	117	127	106	110	111
	1.000.000 -	100	158	117	127	106	110	111

Fremsat den 18. februar 1983 af Lykketoft (S), Camre (S), Mette Groes (S), Soren Hansen (S), Karl Nielsen (S) og Birte Weiss (S)

Forslag

til

Lov om konto for ophavsmænd

(Lempelig skattemæssig behandling af kunstnere)

§ 1. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan fysiske personer opnå fradrag for indtægt som ophavsmænd ifølge lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker - på de vilkår og i det omfang, der angives i nærværende lovs § 2 - § 14.

§ 2. Fradrag gives kun for den del af indtægten som ophavsmand, der er indbetalt på en særskilt konto i et pengeinstitut (»konto for ophavsmænd«), og kun såfremt det indbetalte beløb udgør mindst 16.000 kr. Fradrag for et indkomstår indrømmes kun, når indbetaling er sket senest på tidspunktet for indlevering af selvangivelsen for indkomståret. Som pengeinstitut anses efter denne lov banker, sparekasser og andelskasser. En skatteyder kan kun have én konto for ophavsmænd.

§ 3. Fradrag indrømmes kun, når den skattepligtige ved indkomstårets udgang er i live og har bopæl her i landet og den skattepligtiges samlede indtægter som ophavsmand i indkomståret overstiger hans samlede indtægter som ophavsmand i nogen af de to nærmest foregående indkomstår med mindst 50 pct.

§ 4. Fradrag for et indkomstår indrømmes ikke, såfremt den skattepligtige ved indkomstårets udløb har midler indsat på etableringskonto eller har henlagt til investeringsfonds eller søger fradrag for indskud på etableringskonto eller henlæggelse til investeringsfonds ved årets indkomstopgørelse.

§ 5. Fradrag i et indkomstår indrømmes højst med et beløb svarende til $\frac{1}{3}$ af indtægten som ophavsmand før fradrag for indbetaling til konto for ophavsmænd. Fradraget kan ikke være større, end at den skattepligtige indkomst efter fradraget andrager mindst 70.000 kr. Fradrag gives med et beløb, der afrundes ned til det nærmeste med 1.000 delige antal kroner.

§ 6. Udtræk af midler fra konto for ophavsmænd kan ske efter det tidspunkt, hvor fradrag for indskud er bedømt i I. ligningsinstans. Udtræk kan vedrøre hele beløbet eller dele heraf, dog således at deludtræk ikke må være mindre end 5.000 kr.

§ 7. Efter forløbet af fire år fra udgangen af det kalenderår, hvor indbetaling for et indkomstår senest skal være foretaget efter § 3, for så vidt som sådanne midler stadig **indestår** på konto for ophavsmænd, skal pengeinstituttet udbetale de midler, der kan henføres til det pågældende indkomstår, inklusive påløbne renter.

§ 8. Beløb, der har givet fradrag efter denne lov, samt renter heraf skal medtages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i det indkomstår, hvor udbetalingen fra kontoen for ophavsmænd foretages eller skal være foretaget efter § 7. Udbetalte beløb skal ikke anses som indtægt som ophavsmand.

§ 9. Midler, der **indestår** på konto for ophavsmænd, skal indgå ved opgørelsen af den

skattepligtige indkomst, hvis der i et indkomstår træffes aftale om overdragelse eller pantsætning af midlerne, eller midlerne tillægges den skattepligtiges ægtefælle ved bodeling, eller den skattepligtige ved indkomstårets udgang ikke længere er bosat her i landet. Dør den skattepligtige, skal midler, der **indestår** på konto for ophavsmænd, tages til indtægt senest ved ansættelsen for det indkomstår, hvor boet skiftes, dog ikke i noget tilfælde senere end ved udgangen af det tredje indkomstår efter det kalenderår, hvor dødsfaldet fandt sted.

§ 10. Skattepligtige, der søger fradrag for indskud på konto for ophavsmænd, skal vedlægge selvangivelsen en opgørelse af indkomsten som ophavsmand i det pågældende indkomstår og de to foregående indkomstår samt dokumentation fra pengeinstituttet for indskuddet på konto for ophavsmænd.

§ 11. Indestående på konto for ophavsmænd ved udgangen af et indkomstår skal frengå af selvangivelsen. Det indestående beløb indgår i den skattepligtige formue.

§ 12. Beløbsgrænsen på 16.000 kr. i § 2 og på 70.000 kr. i § 5 reguleres årligt efter bestemmelsen i udskrivningslovens § 4.

§ 13. Ministeren for skatter og afgifter fastsætter nærmere regler for opgørelse af indtægt som ophavsmand - jfr. § 1 - og for forskrifter om ordningens administration. Pengeinstitutter, der ikke følger lovens forskrifter, kan af ministeren for skatter og afgifter fratages retten til at modtage indskud på konto for ophavsmænd.

§ 14. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende, og fradrag ydes første gang på grundlag af indkomstopgørelsen for indkomståret 1983.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

En kunstner kan i et enkelt indkomstår modtage meget store indtægter, der reelt er aflønning for en årrækkes arbejdsindsats. Med det nuværende, progressive skattesystem får kunstneren derved langt højere samlet beskatning, end hvis indkomsten kunne fordeles over de år, hvor arbejdet faktisk var udført. Resultatet er med andre ord, at en række kunstnere har urimeligt dårlige arbejdsvilkår, og den kulturelle fornyelse kan lide unodig skade, fordi kunstnerisk arbejde som følge af den kraftige beskatning ikke giver det fornødne eksistensgrundlag. Kunstnerne tilskyndes til at tjene en jævnt fordelt almindelig arbejdsindkomst som supplement til eller i stedet for at forsøge at leve af det kunstneriske arbejde.

Derfor ønsker socialdemokratiet - også gennem gunstigere skatteregler - at forbedre vilkårene for kulturarbejderne. Teoretisk kunne de skattemæssige vilkår bedres ved at fordele indtægten af et kunstnerisk værk over de år, arbejdet med værket er foregået.

I praksis vil det imidlertid være yderst vanskeligt for skattemyndighederne at afgøre, hvor lang tid arbejdet med et kunstnerisk værk har strakt sig over, og det ville være urimeligt administrationsbelastende, hvis man med tilbagevirkende kraft kunne få adgang til at forhøje den skattepligtige indkomst i de foregående år for at nedsætte den i det aktuelle år. En sådan ordning ville desuden forudsætte, at også beregningen af indkomstbestemte ydelser i de foregående år kunne revideres.

Det forekommer heller ikke hensigtsmæssigt i almindelighed at sikre kunstnerne selskabsbeskatningens fordele med lav skat af den indtjening, der ikke trækkes ud til ejernes privatforbrug. I stedet bør man mildne beskatningen for kunstnerne i usædvanlige indkomstår ved en ordning, der ligner den svenske lov om konto for ophavsmænd. Efter den svenske lov kan en del af særlig store engangsindtægter som ophavsmænd til litterære og andre kunstneriske værker overføres til beskatning over nogle år efter det indkomstår, hvor de medta-

ges efter de hidtil gældende regler. Forudsætningen er, at den indkomst, der ikke beskattes straks, indsættes på en særlig konto i et pengeinstitut.

En dansk ordning med ophavsmandskonto foreslås efter følgende principper:

- a) Der skal være fradragsret for en del af indtægten som ophavsmænd.
- b) Det er dog en forudsætning, at årets indtægt som ophavsmænd er mere end 50 pct. større end den største af indtægterne som ophavsmænd de to foregående år.
- c) Fradraget kan højst være ²A af årets indtægt som ophavsmænd.
- d) Desuden er det en betingelse for fradrag, at fradraget - opgjort efter de **øvrige** regler - mindst er på et beløb på 20.000 kr. i 1983-niveau.
- e) Man kan ikke få fradrag, der bringer den skattepligtige indkomst ned under 85.000 kr. (1983-niveau).
- 0 Det fradragne beløb indsættes på en særlig konto. Udræk *skal* ske inden for en 5 års periode, og midlerne fra en ophavsmandskonto føres til indtægt i den takt, de trækkes ud (og kan ikke en gang til betragtes som ophavsmandsindkomst og give adgang til fradrag!).
- g) Fradrag kan første gang ske på grundlag af indkomstopgørelsen for 1983.

Ved den nærmere udformning har forslagsstillerne således **søgt** at opstille en række begrænsninger.

Ligesom i Sverige er formålet med disse begrænsninger at reservere den gunstigere skattemæssige behandling til kunstnere, der har usædvanlige og absolut set betragtelige indtægter som ophavsmænd, og af denne grund rammes særlig hårdt af skatteprogressionen.

Desuden betyder begrænsningerne, at de administrative belastninger ved ordningen bliver meget beskedne.

Antallet af kunstnere, der med fordel kan udnytte en ophavsmandskonto til skatteudjævning, vil næppe overstige nogle få hundrede årligt. For hver 200 personer, der i et bestemt indkomstår

benytter indskud på ophavsmandskonti, kan meget skønmæssigt anslås, at der udloses en skatteudskydelse på 10 mill. kr. Den største del af skatteudskydelsen vil blive modsvaret af højere skat de følgende år. Men der vil naturligvis være et varigt tab for statskassen i forhold til de gældende regler, fordi indkomstudjævningen betyder lavere gennemsnitsskat, og fordi udskydelsen giver en ekstra

rentebelastning for det offentlige. I forhold til et I. års skattetab på 10 mill. kr. vil den endelige netto-belastning for det offentlige dog næppe overstige $\frac{1}{3}$ af dette beløb.

I nogle eksempler kan vises et forenklet forløb for skatteydere, der bruger ophavsmandskontoordningen maksimalt og fordeler indskuddene ligeligt over de følgende 5 indkomstår (og hvor rente og inflation er nul):

Eks. 1. Sædvanlig arbejdsindkomst (ikke ophavsmandsindtægt) pr. år 80.000 kr.
Engangsindtægt som ophavsmand 180.000 kr.
Nuv. system betyder skattepligtig indkomst

1. år 260.000 kr.
2.-6. år 80.000 kr.

Skitsen betyder skattepligtig indkomst

1. år 140.000 kr.
2.-6. år 104.000 kr.

(idet 120.000 kr. kan fradrages i 1. år og fordeles på de følgende 5 år).
De samlede skatter lettes over de 6 år i alt med ca. 26.000 kr. eller 9 pct.

Eks. 2. Sædvanlig arbejdsindkomst som i eks. 1.
Engangsindtægt som ophavsmand 300.000 kr.
Nuv. system betyder skattepligtig indkomst

1. år 380.000 kr.
2.-6. år 80.000 kr.

Skitsen betyder skattepligtig indkomst

1. år 180.000 kr.
2.-6. år 120.000 kr.

(idet 200.000 kr. kan fradrages i 1. år og fordeles på de følgende 5 år).
De samlede skatter lettes over de 6 år i alt med ca. 38.000 kr. eller 10 pct.

Eks. 3. Sædvanlig arbejdsindkomst som i eks. 1.
Engangsindtægt som ophavsmand 450.000 kr.
Nuv. system betyder skattepligtig indkomst

1. år 530.000 kr.
2.-6. år 80.000 kr.

Skitsen betyder skattepligtig indkomst

1. år 230.000 kr.
2.-6. år 140.000 kr.

(idet 300.000 kr. kan fradrages i 1. år og fordeles på de følgende 5 år).
De samlede skatter lettes over de 6 år i alt med ca. 49.000 kr. eller ca. 10 pct.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer

Til § 3

Til § 1

Frdrag gives for indtægt, der er modtaget som ophavsmand til litterære og kunstneriske værker efter lov.

Der stilles krav om en væsentlig stigning i indtægten som ophavsmand i forhold til de to foregående år.

Til § 4

Til § 2

Den mindste indbetaling, der kan give fradrag er, 16.000 kr. årligt reguleret efter udskrivningslovens § 4 som angivet i § 12 i denne lov. I 1983 er beløbet derfor 19.500 kr.

Ophavsmandskontoordningen sigter på en gruppe, der ikke normalt udnytter eller kan udnytte de muligheder for indkomstudjævning, afskrivningsloven og de indtil videre gældende særlige regler om investeringsfonds og etableringskonti giver adgang til. Det foreslås i § 4 udtrykkeligt at undtage personer, der benytter de to sidstnævnte regelsæt, fra tillige at få fradrag for **indskud**, på konto for ophavsmænd.

Til § 5

Fradraget kan højst være $\frac{2}{3}$ af årets indtægt som ophavsmand, og det kan ikke bringe den skattepligtige indkomst længere ned end til et **beløb** på 85.400 kr. i 1983 (70.000 kr. reguleret efter reglen i udskrivningslovens § 4) som angivet i § 12 i denne lov.

77 § 6

Af praktiske grunde fastsættes, at udtræk af et indkomstsårs indskud på konto for ophavsmænd først kan ske, når de lokale ligningsmyndigheder har **bedømt** selvangivelsen.

Til § 7

Det fastsættes, at den maksimale udskydelse af tidspunktet for beskatning af et års ophavsmands-

indkomst er indtil 5. indkomstår efter indtjeningsåret (dvs. det 4. år efter det tidspunkt - selvangivelsesdagen - hvor indskud senest skal indbetales for at give adgang til fradrag).

77 § 8

Udtræk inkl. renter fra ophavsmandskonto beskattes i det år, udtrækket sker.

For **at** undgå, at den samme indtægt på ny giver adgang til fradrag, fastslås udtrykkeligt, at udtræk ikke anses som indtægt som ophavsmand.

Til § 9

Bestemmelsen betyder, at en ægtefælle, der hensidder i uskiftet bo, skal tage indskud fra ophavsmandskonto til indtægt senest i det tredje indkomstår efter det kalenderår, hvor indskyderen døde.

Skriftlig fremsættelse (18. februar 1983)

Lykketoft (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om konto for ophavsmænd. (Lempelig skattemæssig behandling af kunstnere).

(Lovforslag nr. L 158).

Forslagsstillerne finder det vigtigt at understøtte en kulturel fornyelse - også gennem skattelovgivning, der letter vilkårene for udøvende kunstnere.

Derfor foreslår man, at der gives adgang til lempeligere beskatning af indtægt som ophavsmand til litterære og kunstneriske værker, når denne indtægt er høj i et enkelt indkomstår. Indtil $\frac{3}{4}$ af sådanne store indtægter som ophavsmand skal kunne fordeles

til beskatning over de følgende fem indkomstår. Den del af indtægten som ophavsmand, der ikke beskattes straks, skal indsættes på en spærret konto og i stedet beskattes i takt med frigivelsen. Formålet med forslaget er at afbøde virkningerne af den progressive skatteskala for en meget speciel indtægtsart, der erhverves med ujævne mellemrum, ofte som frugten af en årrækkes ikke indtægtsgivende arbejdsindsats.

Ordningen skal ses på baggrund af de muligheder, der for alle selvstændige erhvervsdrivende er for at udjævne den skattepligtige indkomst over årene. F.eks. giver selskabsformen mulighed for alene at komme ind under skatteprogressionen. Muligheden for indskud på konto for ophavsmænd kan sammenlignes hermed.

komst efter fradraget andrager mindst 70.000 kr.

Det lyder indviklet, og det er indviklet. Det fremgår imidlertid af bemærkningerne, at formålet med lovforslaget er at lette vilkårene for kunstnere.

Lad mig indledningsvis sige, og det vil jeg meget gerne understrege, at regeringen har stor forståelse for nødvendigheden af at bedre kunstnernes vilkår, idet det er vores ønske yderligere at fremme vores kulturliv. Spørgsmålet er blot, om skattelovgivningen er det rette område at gennemføre disse initiativer på. Jeg har bemærket, at den tidligere skatteminister ikke i den tid, han var minister, fremsatte et lovforslag om dette problem, som faktisk er et meget vanskeligt, men også et meget alvorligt problem.

Der er mange vanskeligheder. Det vil f.eks. næppe være muligt overhovedet at lave en afgrænsning, således at det kun er kunstnere i ordets egentligste forstand, der får den foreslåede mulighed for skattelempler, men det er vanskeligheder, som vi måske kan afhjælpe, hvis der er god vilje i udvalget.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at kunstnerne kan have stærkt svingende indtægter og dermed blive ramt af progressionen i vort nuværende skattesystem. Jeg skal i denne forbindelse blot minde om, at der allerede i dag i lov om særlig indkomstskat § 17, stk. 1, findes en skatemæssig lempelsesregel for bl.a. kunstnere. Kunstnerne er således allerede i et vist omfang tilgodeset i skatemæssig henseende.

Jeg finder ikke dette lovforslag hensigtsmæssigt til løsning af problemerne, men jeg erkender, at der for den gruppe, som det omfatter, findes særlige problemer. Jeg vil gerne være med til et arbejde, hvor man muligvis kan finde frem til en hensigtsmæssig form for støtte til netop denne gruppe, og jeg ser frem til disse drøftelser i folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Gammelgaard (KF):

Det konservative folkeparti er tilhænger af, at vort kulturliv fremmes, og at vore kunstnere har rimelige vilkår. Spørgsmålet er imidlertid, om en sådan støtte skal ske via skattelovgivningen. Vi vil gerne se nærmere på det socialdemokratiske forslag i skatte- og afgiftsudvalget og overveje de forskellige problemer, som det rejser.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 158:

Forslag til lov om konto for ophavsmænd. (Lempelig skatemæssig behandling af kunstnere).

Af Lykketoft (S) m.fl.
(Fremsat 18/2 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Føi-ghel):

Det lovforslag, som socialdemokratiet har fremsat, går ud på, at den, som har ophavsret til et litterært eller kunstnerisk værk, kan indsætte en del af årets indkomst ved litterær eller kunstnerisk virksomhed på en særskilt konto. Dette beløb skal være fradragsberettiget i indbetalingsåret. Beskatningen skal derefter finde sted, efterhånden som pengene hæves, dog senest efter 5 års forløb.

Frdrag skal efter lovforslaget kun gives i det omfang, det indbetalte beløb udgør mindst 16.000 kr. og den skattepligtige indkomst i fradragsåret samtidig overstiger de samlede indtægter som ophavsmand i nogen af de to nærmest foregående indkomstår med mindst 50 pct. Fradraget kan endvidere ikke være større, end at den skattepligtige ind-

[Gammelgaard]

Hvis man f.eks. som kriterium for den pågældende skattelempelse bruger, at kunstneren skal være ophavsretsindehaver til et eller flere værker, går man jo langt ud over, hvad man forstår ved kunstnere i egentlig forstand, og dermed vil den kreds, som i givet fald vil få denne skattelempelse, være meget bred.

Hertil kommer, at der jo er mange andre end lige dem, der nævnes i lovforslaget, som har svingende indtægter. Hele den problemstilling kræver i høj grad en kulegravning og nærmere diskussion, som kan ske i udvalget.

I øvrigt vil jeg gerne gøre opmærksom på, at der allerede i dag findes regler, der netop har til hensigt at lempe beskattningen af kunstnere med en stærkt svingende indkomst, og det er da muligt, at disse regler også fortsat kan virke udmærket, og at disse regler måske kan udvides og forbedres.

Vi vil gerne se på hele problemstillingen i skatte- og afgiftsudvalget på baggrund af det fremsatte socialdemokratiske forslag.

Anders Poulsen (V):

Jeg har ikke særlig mange bemærkninger til det fremsatte lovforslag. Det er temmelig specifikt i sin udformning. Fra venstres side finder vi god anledning til at sige, at netop en lettelse af kunstners vilkår er et udmærket motiv. Fremme af kulturlivet i samfundet er i sig selv en god sag. Om det skal ske på den foreslåede måde, kan vi se nærmere på under udvalgsarbejdet.

Der er måske også grund til at nævne enkelte sider af den tekniske udformning af lovforslaget, bl.a. dette, at der skal være tale om et minimumsindskud på 16.000 kr. I øvrigt er der nogle af de konstruktioner, der findes enkelte steder i lovforslaget, som måske kunne løses teknisk mere hensigtsmæssigt. Det vil vi gerne se nærmere på i udvalget.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Det tegner til at blive en meget interessant debat. Foreløbig har vi haft to af regeringspartierne på talerstolen, deriblandt ministeren, som siger, at man går meget kraftigt ind for at styrke dansk kulturliv, men det er ikke sikkert, det lige skal være på denne måde. Jeg vil gerne spørge: hvordan så? For jeg er helt sikker på, at der vil være partier her i folketinget, der vil støtte regeringen i og vil

være med til at danne et flertal, sådan at vi kan få styrket kulturlivet her i landet. Jeg synes, vi sammen med regeringspartierne skal gennemgå kulturministerens budget. Så kan vi se, hvilke konti vi skal have hævet på dette felt, hvis det nu ikke skal ske igennem skatteforslag. Jeg synes, det er et meget udmærket lovforslag, og i SF er vi meget enige i de intentioner, der ligger heri. Vi vil nemlig også gerne styrke dansk kulturliv og ikke mindst kunstnerne, fordi vi ved, at mange af dem er i en meget vanskelig situation. Det gælder naturligvis ikke alle, men mange kunstnere er i en meget vanskelig situation, og nogle er det specielt, fordi deres indkomst varierer meget. Derfor er det udmærket, at indkomsten på denne måde kan udlignes over flere år, sådan at der kan betales en mere rimelig skat ud fra indtægten over en år-række.

Vi ser et problem i forbindelse med lovforslaget, nemlig spørgsmålet om afgrænsning. Jeg er ikke sikker på, at ophavsretsloven er tilstrækkelig præcis til at afgrænse, hvad man forstår ved en ophavsmand - eller -kvinde skulle jeg måske tilføje. Jeg er ikke sikker på, at man kan afgrænse, om det også gælder f.eks. free-lance journalister eller arkitekter. Og hvordan forholder det sig med forholdet mellem skønlitteratur og faglitteratur, hvis det skal være kunstneriske udfoldelser, der er tale om her? Er faglitteratur kunstnerisk, eller er det en anden ophavsret, man tænker på i den forbindelse? Jeg tror, det bliver vanskeligt. For os er det i hvert fald vanskeligt, men det er noget af det, vi kan se på i udvalget.

Det er også muligt, der er nogle af beløbsgrænserne, vi skal se på.

Som sagt er vi meget enige i intentionerne, men vil gerne bore lidt i det.

Ove Jensen (FP):

Lovforslaget går ud på, at den almindelige skatteprogression ikke skal gælde for kunstnere. Hvorfor i alverden skal skatteprogressionen ikke gælde for kunstnere, når den gælder for alle andre? Der kunne nævnes i snevejs af eksempler på erhvervsdrivende, som har indtægter, der er lige så store og svingende som kunstnerens. Bare for at tage det mest enkle og mest forståelige, kan en landmand have en god høst og dermed en stor indtægt det ene år. Det næste år har han en

[Ove Jensen]

dårlig høst og dermed en lav indtægt. Der ville være absolut lige så megen begrundelse for, at lovforslaget skulle gælde for ham.

Fremskridtspartiet afviser lovforslaget. Vi er tilhængere af skattelettelser, men ikke for en bestemt gruppe.

Emmert Andersen (CD):

Den kendsgerning, at nogle mennesker, herunder måske i særlig grad kunstnere, af og til opnår store indtægter, der afviger væsentligt fra normalindtægten, kan nok give anledning til nogle overvejelser. At kunne få beskattet denne indtægt over 5 år vil selvfølgelig for disse mennesker være en fordel. Om det skal gøres på den foreslåede måde, må vi diskutere i udvalget. F.eks. kunne jeg godt tænke mig at diskutere, om beløbene ikke skulle frigives i lige store dele, om det kan lade sig gøre at indsætte på kontoen inden for 5 års perioden, om grænserne er de rigtige, osv. osv. Men lad os se på det i udvalget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det har allerede været nævnt, men jeg skal da lige gentage det, at det princip, der ligger bag ved dette skatteforslag, er, at mennesker med svingende indkomst skal kunne udjævne disse svingninger, sådan at de ikke bliver ramt af progressionen. Der er også tidligere stillet spørgsmålet; hvorfor er det kun 200 mennesker i Danmark, der skal være fri for denne svingende beskatning, hvorfor gøres det ikke mere almindeligt?

Vi vil gerne se på dette lovforslag i udvalget, men umiddelbart let tilgængeligt er det ikke. Jeg kan bare nævne, at følgende betingelser skal være opfyldt: der skal være fradragsret for en del af indtægten som ophavsmænd. Det er en forudsætning, at årets indtægt som ophavsmænd er mere end 50 pct. større end den største af indtægterne som ophavsmænd de to foregående år. Fradraget kan højst være ²A af årets indtægt som ophavsmænd. Desuden er det en betingelse for fradraget, at fradraget opgjort efter de øvrige regler mindst er et beløb på 20.000 kr. i 1983-niveau. Man kan ikke få fradrag, der bringer den skattepligtige indkomst ned under 85.000 kr. i 1983-niveau. Det fradragne beløb indsættes på en særlig konto. Udtræk skal ske inden for en 5-årig periode. Midlerne fra en ophavskonto føres til indtægt i den takt, de trækkes ud, og kan ikke en gang til

betrages som ophavsmandsindkomst og give adgang til fradrag. Udtrækkene skal mindst være af størrelsesordenen 5.000 kr. Fradrag kan første gang ske på grundlag af indkomst-opgørelsen for 1983.

Det bliver ikke et nemmere skattesystem, vi får at arbejde med, når det er gennemført. Men vi ser på det i udvalget.

Wilhelm (VS):

Socialdemokratiets lovforslag rammer efter vores mening et reelt problem. Det er forfattere - måske ikke de allerede etablerede, men de, der har et gennembrud - som et enkelt år får en ganske ekstraordinær indkomst efter at have arbejdet og suget på labben i årevis og måske kommer til det igen. Der er malere, som måske kun har basis for at holde salgsudstilling hvert tredje år. Der er billedhuggere, der afleverer et stort arbejde, og som ikke normalt vil kunne få forskudsbetaling under udførelsen af arbejdet. Det er klart, at der er et reelt problem her. Vi vil derfor se med megen velvilje på socialdemokratiets forslag.

Hvad det var for allerede eksisterende lempelsesmuligheder, skatteministeren henviser til, må jeg erkende min uvidenhed om, men dem vil vi da også se på for at finde ud af, om de imødegår disse problemer. At der er afgrænsningsproblemer, er nok utvivlsomt. Dem vil vi også prøve at være med til at løse.

Samtidig må jeg sige til hr. Ove Jensen, at det ikke er rigtigt, når han påstår, at kunstnere efter dette forslag ikke skal være omfattet af den almindelige skatteprogression. Jo, det skal de sandelig, hvis deres indtægt år efter år er så høj, at de af den grund skal være omfattet af den.

Hr. Ove Jensen siger, at der er andre samfundsgrupper - han nævnte landmænd - der bliver ramt af progressionen, fordi deres indkomst er svingende. Det er ikke rigtigt, for de har jo den overførelsesmulighed, som gælder for selvstændige erhvervsdrivende.

Omvendt vil vi gerne i skatteudvalget søge afklaret, hvorvidt alle de efter min mening udmærkede betingelser, som socialdemokratiet her opstiller, også gælder i forbindelse med den anden lov, man allerede har for de selvstændige erhvervsdrivende. Gælder det også for dem, at de kun må bruge forskydningen af indkomsten til en rimeligere skatteudligning, hvis den overstiger 50 pct. af de

[Wilhelm]

foregående 2 års indtægt, at de højst må forskyde $\frac{1}{3}$, at det forudsættes, at de har 105.000 kr. tilbage - for det er det jo i realiteten, når man skal have de 85.000 kr. og mindst skal forskyde 20.000 kr. - osv.? Gælder disse betingelser også for de andre, som socialdemokratiet direkte henviser til og siger at dette lovforslag skal ses på baggrund af? Det vil vi søge at få belyst under udvalgsarbejdet.

Der ligger altså et reelt problem her, som socialdemokratiets lovforslag tager sigte på, og vi er velvillige over for at finde en løsning på det problem.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi er enige i, at der kan være problemer for en del mennesker i dette samfund, fordi indkomsten er svingende fra år til år. Vi ved, at det især gør sig gældende for kunstnere, men vi må erkende, at der også kan være andre samfundsgrupper, som har de samme problemer.

Derfor kan man vel spørge om det er berettiget at indskrænke lovforslaget til kun at omfatte kunstnerne, om det ikke også skal gælde andre grupper, som har de samme problemer.

For almindelige lønmodtagere er der ikke de problemer, som her søges løst. Derfor mener vi, det må være muligt at afgrænse området til de mennesker, som har den svingende indkomst, og måske lave en ordning, hvorefter de ikke bliver ramt så hårdt af vores progressive beskatning.

I øvrigt vil jeg sige, at hvis vi laver et proportionalskattestræk hele vejen op, har vi løst problemet. Så vidt jeg har forstået hr. Lykketoft, er det noget, som hr. Lykketoft arbejder med, og det er da noget, vi andre også gerne ser realiserer hen ad vejen. Så var vi firi for at skulle løse problemet på den udviklede måde, som hr. Lykketoft foreslår her.

Men vi ser på det i udvalget.

Lykketoft (S):

Jeg skal takke for en overvejende velvillig modtagelse, om ikke af lovforslaget i alle detaljer, så af intentionerne. Det er også alt, hvad jeg kunne tænke mig overhovedet at bede om. Jeg vil ikke påstå, at vi med udformningen af dette lovforslag har lavet den rigtige løsning, men når vi har fremsat det

som lovforslag, er det, fordi vi syntes, problemstillingen var påtrængende og værd at få drøftet, og mente, det var meget godt at have et udgangspunkt for at drøfte den.

Jeg har personlig været i tvivl om, hvorvidt det var rimeligt at prøve at løse problemet som et skattepolitisk problem. Det er vi altså kommet med et bud på med udgangspunkt i den lov, der faktisk eksisterer i Sverige.

Når vi endte med at mene, at der var behov for en skattepolitisk løsning på dette område, hænger det sammen med, at der er tale om en gruppe borgere, hvis vilkår egentlig bedst kan sammenlignes med de selvstændige erhvervsdrivendes, men som det ville være akavet eller umuligt at sætte på selskabsform. Derfor kan det være ønskeligt at give dem en skattemæssig behandling, der i hvert fald i et vist omfang ligner den, man kan få, hvis man kan bruge selskabsformen.

Jeg vil ikke udelukke, at det, som ministeren var inde på, er lige så fremkommeligt, nemlig at se på den nuværende lov om særlig indkomstskat, § 17, stk. 1. Vi kan måske udvide anvendelsesområdet for den lempelsesregel, der findes dér, eller ændre dens formulering, så den kan løse nogle af de samme problemer.

Jeg synes, vi skal give os tid til at kigge ordentligt på det i udvalget, ligesom vi selvfølgelig, som fru Marianne Bentsen-Pedersen var inde på det, skal kigge på, om vi har en tilstrækkelig klar afgrænsning af, hvad det er for en indkomst, det drejer sig om, og dermed hvilke mennesker der i givet fald skal være omfattet af en skattemæssig lempelse.

Til hr. Wilhelms bemærkninger vil jeg bare sige, at det er klart, at man ikke kan lave det her som en egentlig selskabsbeskatning. Jeg har lagt vægt på, at betænkningen fik en udformning, så det var forholdsvis få, der ville kunne benytte sig af den, og at det kun var i tilfælde, hvor der virkelig var tale om meget store udsving i beskatningen. Når vi har en undergrænse på 105.000 kr., hænger det sammen med, at problemet faktisk ikke er relevant for de mennesker, der ikke rammes af progressionen. Hvis de hele tiden holder sig inden for første trin på skatteskaalen, har de ikke noget behov for en udjævning af indkomsten. Derfor er det ikke relevant.

[Lykketoft]

Til hr. Arne Bjerregaard til allersidst. Det er klart, at man kan løse vældig mange problemer ved at gennemføre en fuldstændig proportionalbeskatning, bl.a. dette problem. Men man skaber immervæk visse fordelingsmæssige problemer, hvis man fjerner de 9 mia kr., der ligger i skatteproportionen, uden nogen form for udsagn om, hvor pengene så skal hentes, og hvem der skal bære byrderne. Dette forslag er af væsentlig mere begrænset rækkevidde end hr. Arne Bjerregaards tanker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand Mette Madsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden :

Anden næstformand (Mette Madsen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende ud-

valg:

Markedsudvalget (21/3 83):

Udtræder: Collet (KF)

Nyt medl: Steffensen (KrF)

Udtræder: Henning Andersen (KF)

Ny stedf.: Collet (KF)

Markedsudvalget (21/3 83):

Udtræder: Tang Sørensen (FP)

Nyt medl: Halvgaard (FP)

Udtræder: Halvgaard (FP)

Ny stedf.: Tang Sørensen (FP).

Udvalget angående begrænsning af importen af varer fra Sovjetunionen (L 168) (22/3 83):

Udtræder: Inge Krogh (KrF)

Ny stedf.: Steffensen (KrF)

Uddannelsesudvalget (23/3 83):

Udtræder: Holger K. Nielsen (SF)

Nyt medl: Alice Faber (SF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 23. marts 1983, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 15.58

Beretning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 8. juli 1983

Beretning

over

Forslag til lov om konto for ophavsmænd

(Lempelig skattemæssig behandling af kunstnere)

[af Lykketoft (S) m.fl.]

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter til skriftlig besvarelse.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det konservative folkepartis, venstres, socialistisk folkepartis, centrum-demokraternes, det radikale venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) erkender behovet for i en række tilfælde at sikre kunstnere en lempeligere skattemæssig behandling.

Som alternativ til lovforslagets løsning tilkendegiver flertallet over for ministeren, at der bør sikres en ensartet og mere rummelig anvendelse af reglen i lov om særlig indkomstskat § 17, stk. 1.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlem af udvalget) udtaler:

Fremskridtspartiet fremhæver, at det - holdningsmæssigt såvel som økonomisk - ville være lykkeligt, om den danske indkomstskat totalt kunne afskaffes fra den ene dag til den næste.

Så ødelagt som patienten Danmark er gjort gennem årtiers elendig folketingslovgivning, vil en sådan operation imidlertid medføre foruroligende store øjeblikkelige skadevirkninger.

Den absolut nødvendige totalafvikling af indkomstskatten må derfor tilrettelægges i en tidsfølge, så de mest akutte behov for ind-

komstskattelempelse dækkes før andre. Sådan er udformningen af fremskridtspartiets detaljerede syvårsplan: »Farvel til indkomstskatten«.

Bl.a. af hensyn til forbedringen af det danske erhvervslivs internationale konkurrenceevne er det heri fastlagt, at de midler, der allerede nu er til rådighed for indkomstskattelettelse, fortrinsvis anvendes til forhøjelser af den almindelige skattefrie bundgrænse. Der bliver ikke råd til oveni at give kunstnere særlig lempelse sammenlignet med andre befolkningsgrupper. Den kunstner, der virkelig kan skabe et fremragende værk, vil nok føle en så stærk indre tilskyndelse til at gøre det, at en special-skattelempelse ikke på dette område vil virke særlig meget fremskyndende sammenlignet med skattelettelser iværksat på andre felter.

Ophævelsen af indkomstskatten for kunstnere må altså ske i **takt** med ophævelsen af indkomstskatten for ikke-kunstnere.

Fremskridtspartiet ville derfor - hvis forslaget var kommet til betænkningssafgivelse - have indstillet dette til *forkastelse*.

I fremskridtspartiets ordførertale ved første behandling (Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 8162 f) er nærmere redegjort for, hvorfor fremskridtspartiet på dette område modsætter sig diskrimination mod den del af befolkningen, der tjener sine indtægter ved andet end kunstnerisk virksomhed.

P. u. v.

HAGEN HAGENSEN
formand

Bilag 2.

Uddrag af Skatte- och taxeringsförfattningarna 1983,
Riksskatteverket, p. 350-355.

Lag om upphovsmannakonto (1979:611)

31 maj 1979

Enligt riksdagens beslut* föreskrivs följande.

* Prop. 1978/79:210, SkU 57, rskr 389.

1 § Vid taxering till statlig och kommunal inkomstskatt kan fysisk person, på de villkor och i den omfattning som anges i denna lag, få uppskov med beskattning av sådan intäkt av rörelse som tillkommit honom i egenskap av upphovsman enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konst-

närliga verk (upphovsmannaintäkt). Uppskov medges inte om den **skattskyldige** har avlidit under beskattningsåret.

Delägare i handelsbolag eller i dödsbo, för vilket reglerna om handelsbolag skall tillämpas, har inte rätt till uppskov för bolagets eller dödsboets inkomst.

2 § Uppskov medges endast för den del av upphovsmannaintäkten, dock lägst 10 000 kronor, som har inbetalats på särskilt konto i bank (**upphovsmannakonto**). För att medföra rätt till uppskov skall inbetalning ha gjorts senast den dag då den skattskyldige enligt 34 § 1 mom. eller 34 § 2 mom. taxeringslagen (1956:623) skall ha avlämnat allmän självdeklaration för det beskattningsår som inbetalningen avser.

Med bank avses i denna lag riksbanken, affärsbank, sparbank och föreningsbank.

3 § Som förutsättning för uppskov gäller

a) att den skattskyldige vid utgången av det beskattningsår som inbetalningen avser är bosatt här i riket och

b) att den skattskyldiges sammanlagda upphovsmannaintäkter under beskattningsåret av en eller flera förvärvskällor med minst femtio procent överstiger hans sammanlagda upphovsmannaintäkter under något av de två närmast föregående beskattningsåren.

4 § Uppskov medges inte, om den skattskyldige

a) vid utgången av det beskattningsår som inbetalningen avser har medel insatta på allmänt investeringskonto enligt lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv och fått avdrag för avsättningen eller har medel insatta på uppfinnarkonto enligt lagen (1982:2) om **uppfinnarkonto** och fått uppskov för insättningen eller

b) vid taxeringen för det beskattningsår som inbetalningen avser yrkar avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv. *Lag 8 januari 1982 (nr 4)*, som trätt i kraft 28 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering.

5 § Skattskyldig har för ett och samma beskattningsår rätt till uppskov endast i fråga om en förvärvskälla och för inbetalning på **upphovsmannakonto** i en bank. Har den skattskyldige för visst beskattningsår gjort inbetalning till mer än en bank, föreligger rätt till uppskov endast för inbetalning till den först anlitade banken.

6 § Uppskov medges för visst beskattningsår högst med ett belopp uppgående till två tredjedelar av den vid taxering till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan före uppskov och avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och högst med sådant belopp att nämnda nettointäkt, efter uppskov men före avdrag för avsättning för egenavgifter, uppgår till minst 30 000 kronor.

Uppskov medges med belopp som avrundas nedåt till helt tusental kronor. *Lag 10 december 1981 (nr 1154)*, som trätt i kraft 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

7 § Räntesatsen för medel på upphovsmannakonto bestäms av banken.

8 § Uttag av medel från upphovsmannakonto får göras efter utgången av november månad det år **då** frågan om uppskov har prövats vid taxeringen i första instans. Uttag får avse beloppet i dess helhet eller viss del av detta, dock att deluttag inte får understiga 1 000 kronor.

9 § Sedan fem år har förflutit från utgången av det år då inbetalning avseende visst beskattningsår senast skulle ha gjorts enligt 2 §, skall banken betala ut de till beskattningsåret i fråga hänförliga medel, häri inbegripet utplupen ränta, som fortfarande inestår på upphovsmannakonto.

10 § Belopp för vilket uppskov med beskattning har erhållits samt ränta på sådant belopp skall tas upp som intäkt av rörelse för det beskattningsår då utbetalning från upphovsmannakontot sker eller skulle ha skett enligt 9 §.

Utbetalat belopp skall inte anses som upphovsmarinaintäkt.

11 § Medel som inestår på upphovsmannakonto skall tas upp som intäkt av rörelse om

a) avtal under beskattningsåret har träffats om överlåtelse eller pantsättning av medlen,

b) medlen under beskattningsåret har tillagts den skattskyldiges make genom bodelning eller

c) den skattskyldige vid beskattningsårets utgång inte längre är bosatt här i riket.

Avlider den skattskyldige, skall på upphovsmannakonto inestående medel tas upp som intäkt av rörelse senast vid taxeringen för det beskattningsår då dödsboet skiftas helt eller delvis, dock inte i något fall senare än vid den taxering som sker det tredje kalenderåret efter det kalenderår då dödsfallet inträffade.

12 § Skattskyldig som yrkar uppskov med beskattning skall till självdeklarationen foga utredning på blankett enligt av riksskatteverket fastställt formulär samt besked från banken om insättningen.

Skattskyldig skall i självdeklaration lämna uppgift om tillgodohavande på upphovsmannakonto vid beskattningsårets utgång.

13 § Regeringen kan förordna att affärsbank, sparbank eller **föreningsbank**, som inte följer bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av lagen, inte vidare skall få ta emot medel på upphovsmannakonto.

Denna lag har trätt i kraft 31 juli 1979 och tillämpas första gången i fråga om beskattningsår för vilket taxering i första instans sker år 1980.

Förordning om upphovsmannakonto (1979:825)

13 september 1979.

Regeringen föreskriver följande.

1 § Med upphovsmannakonto förstås i denna förordning ett sådant särskilt konto i bank som anges i 2 § första stycket lagen (1979:611) om upphovsmannakonto.

2 § Insättning på upphovsmannakonto får göras vid ett eller flera tillfällen med belopp som innehavaren av kontot bestämmer.

3 § Den som gör insättning på upphovsmannakonto skall till banken lämna uppgift om vilket beskattningsår som insättningen avser.

Banken skall bokföra medel på upphovsmannakonto på sådant sätt att det av bokföringen framgår hur stort belopp innehavaren har inestående för varje beskattningsår.

Ett kononummer som används för ett upphovsmannakonto får inte användas för något annat konto.

Denna förordning har trätt i kraft den 23 oktober 1979.

Lag om upppfinnarkonto (1982:2)

8 januari 1982

Enligt riksdagens beslut* föreskrivs följande.

* Prop. 1981/82:79, SkU 25, rskr 101.

1 § Vid taxering till statlig och kommunal inkomstskatt kan fysisk person, på de villkor och i den omfattning som anges i denna lag, få uppskov med beskattning av sådan intäkt av rörelse som han har förvärvat genom en av honom gjord uppfinning som kan tillgodogöras industriellt (upppfinnarintäkt). Den omständigheten att patent inte kan meddelas för en uppfinning utgör inte något hinder mot att ersättning för uppfinningen räknas som upppfinnarintäkt.

Uppskov medges inte om den skattskyldige har avlidit under beskattningsåret.

Delägare i handelsbolag eller i dödsbo, för vilket reglerna om handelsbolag skall tillämpas, har inte rätt till uppskov för bolagets eller dödsboets inkomst.

2 § Uppskov medges endast för den del av upppfinnarintäkten, dock lägst 10 000 kronor, som har inbetalats på särskilt konto i bank (upppfinnarkonto). För att medföra rätt till uppskov skall inbetalning ha gjorts senast den dag då den skattskyldige enligt 34 § 1 eller 2 mom. taxeringslagen (1956:623) skall ha avlämnat allmän självdeklaration för det beskattningsår som inbetalningen avser.

Med bank avses i denna lag riksbanken, affärsbank, sparbank och förningsbank.

3 § Som förutsättning för uppskov gäller

a) att den skattskyldige vid utgången av det beskattningsår som inbetalningen avser är bosatt här i riket och

b) att den skattskyldiges sammanlagda upppfinnarintäkter under beskattningsåret av en eller flera förvärvskällor med minst femtio procent överstiger hans sammanlagda upppfinnarintäkter under något av de två närmast föregående beskattningsåren.

4 § Uppskov medges inte, om den skattskyldige

a) vid utgången av det beskattningsår som inbetalningen avser har medel insatta på allmänt investeringskonto enligt lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv och fått avdrag för avsättningen eller har ~~insatta~~ insatta på upphovsmannakonto enligt lagen (1979:611) om upphovsmannakonto och fått uppskov för insättningen eller

b) vid taxeringen för det beskattningsår som inbetalningen avser yrkar avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv eller uppskov för insättning på upphovsmannakonto.

5 § Skattskyldig har för ett och samma beskattningsår rätt till uppskov endast i fråga om en förvärvskälla och för inbetalning på upppfinnarkonto i en bank. Har den skattskyldige för visst beskattningsår gjort inbetalning till mer än en bank, föreligger rätt till uppskov endast för inbetalning till den först anlitade banken.

6 § Uppskov medges för visst beskattningsår högst med ett belopp uppgående till två tredjedelar av den vid taxering till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan före uppskov och avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och högst med sådant belopp att nämnda nettointäkt, efter uppskov men före avdrag för avsättning för egenavgifter, uppgår till minst 30 000 kronor.

Uppskov medges med belopp som avrundas nedåt till helt tusental kronor.

7 § Räntesatsen för medel på uppfinnarkonto bestäms av banken.

8 § Uttag av medel från uppfinnarkonto får göras efter utgången av november månad det år då frågan om uppskov har prövats vid taxeringen i första instans. Uttag får avse beloppet i dess helhet eller viss del av detta, dock att deluttag inte får understiga 1 000 kronor.

9 § Sedan fem år har förflutit från utgången av det år då inbetalning avseende visst beskattningsår senast skulle ha gjorts enligt 2 §, skall banken betala ut de till beskattningsåret i fråga hänförliga medel, häri inbegripet upplupen ränta, som fortfarande inestår på uppfinnarkonto.

10 § Belopp för vilket uppskov med beskattning har erhållits samt ränta på sådant belopp skall tas upp som intäkt av rörelse för det beskattningsår då utbetalning från uppfinnarkontot sker eller skulle ha skett enligt 9 §.

Utbetalat belopp skall inte anses som uppfinnarintäkt.

11 § Medel som inestår på uppfinnarkonto skall tas upp som intäkt av rörelse om

a) avtal under beskattningsåret har träffats om överlåtelse eller pantsättning av medlen,

b) medlen under beskattningsåret har tillagts den skattskyldiges make genom bodelning eller

c) den skattskyldige vid beskattningsårets utgång inte längre är bosatt här i riket.

Avlider den skattskyldige, skall på uppfinnarkonto inestående medel tas upp som intäkt av rörelse senast vid taxeringen för det beskattningsår då dödsboet skiftas helt eller delvis, dock inte i något fall senare än vid den taxering som sker det tredje kalenderåret efter det kalenderår då dödsfallet inträffade.

12 § Skattskyldig som yrkar uppskov med beskattning skall till självdeklarationen foga utredning på blankett enligt av riksskatteverket fastställt formulär samt besked från banken om insättningen.

Skattskyldig skall i självdeklaration lämna uppgift om tillgodohavande på uppfinnarkonto vid beskattningsårets utgång.

13 § Regeringen kan förordna att affärsbank, sparbank eller **föreningsbank**, som inte följer bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av lagen, inte vidare skall få ta emot medel på uppfinnarkonto.

Denna lag **har trätt** i kraft 28 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering. Vid nämnda taxering skall dock vad i 6 § första stycket sägs om avdrag för avsättning för egenavgifter i stället avse schablonavdrag för egenavgifter.

Förordning om uppfinnarkonto (1982:11)

8 januari 1982.

Regeringen föreskriver följande.

1 § Med uppfinnarkonto förstås i denna förordning ett sådant särskilt konto i bank som anges i 2 § första stycket lagen (1982:2) om uppfinnarkonto.

2 § Insättning på uppfinnarkonto får göras vid ett eller flera tillfällen med belopp som innehavaren av kontot bestämmer.

3 § Den som gör insättning på uppfinnarkonto skall till banken lämna uppgift om vilket beskattningsår som insättningen avser.

Banken skall bokföra medel på uppfinnarkonto på sådant sätt att det av bokföringen framgår hur stort belopp innehavaren har inestående för varje beskattningsår.

Ett kontonummer som används för ett uppfinnarkonto får inte användas för något annat konto.

Denna förordning har trätt i kraft 28 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering.